

CCD
DÂMBOVIȚA

CONSULTANȚĂ

DEZVOLTARE PROFESIONALĂ

COMPETENȚĂ PROFESIONALĂ

COMUNICARE

INTEGRARE EUROPEANĂ

FORMARE CONTINUĂ

ASIGURAREA CALITĂȚII

ÎNVĂȚARE

INCLUZIUNE SOCIALĂ

EXPERIENȚĂ

EDUCAȚIE PERMANENTĂ

FORMARE
CULTURĂ
COLABORARE

PARTENERIATE

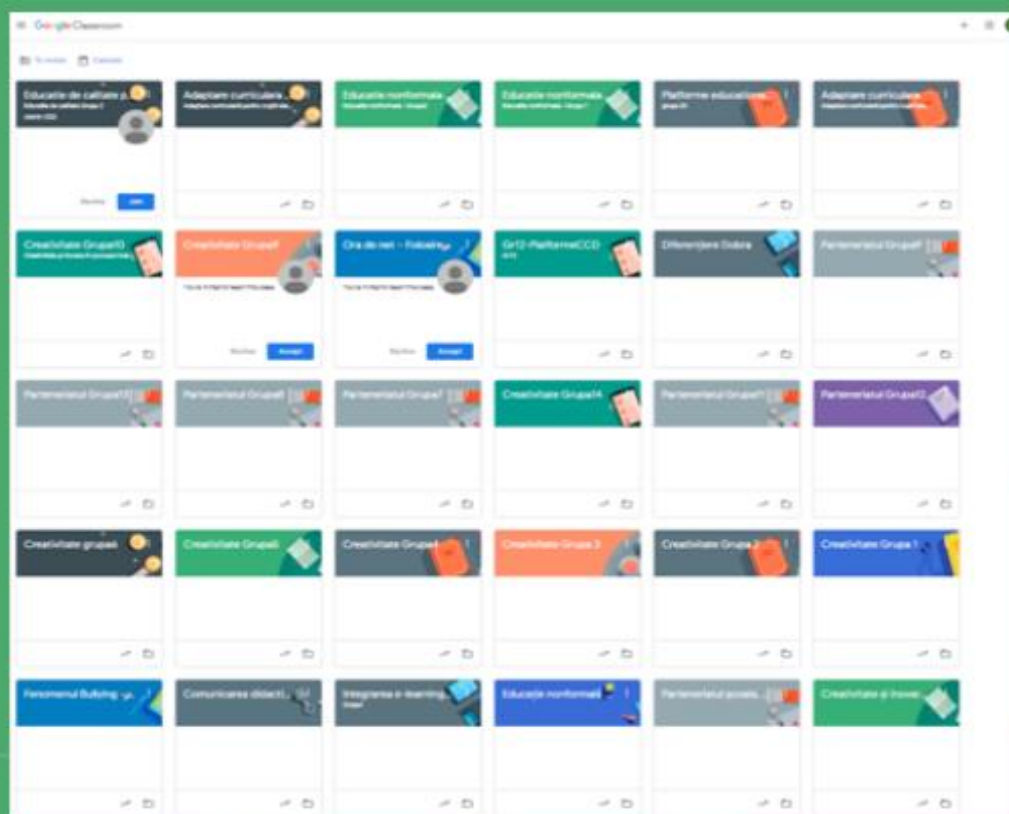
PROIECTE EDUCAȚIONALE

INOVAȚIE

EDUCAȚIE EUROPEANĂ

GRAIUL Dâmboviței

Publicație online a cadrelor
didactice din județul Dâmbovița

Nr. 5 Aprilie 2021

Casa Corpului Didactic Dâmbovița

COORDONATOR REVISTĂ: Prof. Diana Elena DIACONU, Director CCD Dâmbovița
CONSILIERI ȘTIINȚIFICI: Prof. Cătălina HOMEGHIU, Inspector Școlar General IȘJ Dâmbovița
Prof. Cristina STROE, Inspector Școlar General Adjunct, IȘJ Dâmbovița

COLECTIVUL DE REDACȚIE:

Coordonatori colectivul de redacție: Prof. metodist Victoria VÎRTOPEANU, CCD Dâmbovița
Informatician Virgiliullie

Membrii colectivului de redacție:

Prof. Metodist Crenguța ALEXE, CCD Dâmbovița
Prof. Metodist Livia GRIGORESCU, CCD Dâmbovița
Prof. Metodist Aurora SOLOMON, CCD Dâmbovița

Colaborări:

Prof. Dr. Mirela MIHĂESCU, Inspector Școlar, IȘJ Dâmbovița

Din SUMAR REVISTA „GRAIUL DÂMBOVIȚEI” – APRILIE 2021

- * Formarea continuă la CCD Dâmbovița – Diana DIACONU
- * Abilitarea cadrelor didactice din perspectiva utilizării strategiilor de prevenire și combatere a fenomenelor bullying
- Aurora SOLOMON
- * Scurt istoric la biblioteconomiei românești – Manuela ADAM
- * CRED în lumea de dincolo de ecran – Iuliana ZAGONEANU
- * Proiect ERASMMUS + Mihaela Corina NICOLAE
- * „Dezghețul” din literatura română. Perioada postbelică – Anda ALECU
- * Someșama și Ciuleandra – dansurile populare din opera lui Liviu Rebreanu – Cristina PERTEA
- * Cântecul în ora de limba franceză – Eliza SULTANA
- * Școala și schimbarea socială rapidă – Augustin Victor CRISTEA
- * Grădinița on-line – Daniela Iuliana STATE
- * Stiluri de intervenție ale cadrului didactic în situații de criză educațională – Georgiana Larisa DRĂGUȚ
- * Formarea conștiinței istorice = studiu de caz – Camelia Monica DINU
- * Raporturile lui Nichifor Crainic cu mari personalități interbelice – Daniela ZĂHĂRĂCHESCU

Articolele publicate nu angajează decât
responsabilitatea autorilor și nu reflectă în mod
necesar opinia redacției. Reproducerea oricărui
material, fără acordul redacției, este interzisă.

Adresa : Târgoviște, Calea Domnească nr.127
Telefon/Fax 0245.220569
E-mail office@ccd-dambovita.ro
Web <http://www.ccd-dambovita.ro>

ISSN 2559 - 5849
ISSN-L 1583 - 249X

Formarea continuă la Casa Corpului Didactic Dâmbovița

Prof. Diaconu Diana Elena, Director Casa Corpului Didactic Dâmbovița

Anul 2020 a fost un an dificil, cu multe provocări cauzate de pandemia Covid-19. Activitatea de formare s-a mutat integral în mediul online, pe platforma GSuite.

Cu toate acestea, activitatea de formare s-a derulat conform planului managerial al instituției și a cuprins:

- Proiectarea activității de formare continuă, pe programe de formare și grupe de cursanți, pentru programele din oferta CCD Dâmbovița pentru anul școlar 2020 – 2021;
- Organizarea formării pentru programele de formare continuă acreditate și avizate MEC, din oferta CCD Dâmbovița și a celor derulate în parteneriat cu alte instituții;
- Derularea formării și a evaluării finale pentru programele de formare continuă acreditate și avizate MEC, din oferta CCD Dâmbovița și a celor derulate în parteneriat cu alte instituții;
- Monitorizarea activității de formare continuă, inclusiv a evaluării finale;
- Actualizarea informațiilor din platforma G Suite;
- Monitorizarea utilizării platformei;
- Certificarea absolvenților de la programele de formare continuă avizate MEC;
- Reorganizarea unor programe de formare acreditate din oferta CCD Dâmbovița, în vederea derulării lor online, conform OMEC nr. 5767/2020.

În primul semestru al anului școlar 2020-2021 au participat la activități de formare 1062 cursanți distribuiți în 14 grupe de programe avizate și 37 grupe de programe acreditate; 946 cursanți au absolvit programele de formare, iar 101 sunt în curs de formare.

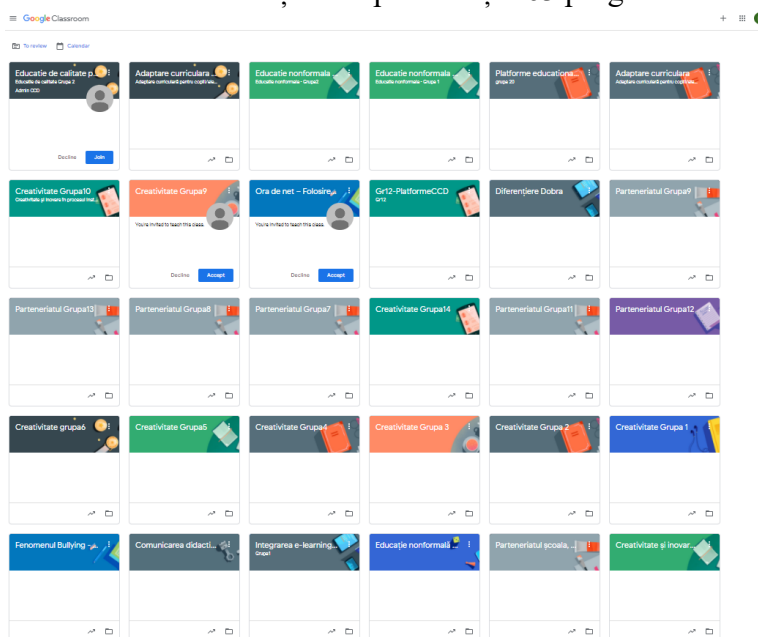
Cei mai mulți cursanți, respectiv 161, au absolvit programul de formare avizat "Platforme educaționale open source utilizate în instruirea diferențiată".

Programele de formare acreditate, derulate în cadrul proiectelor POCU au fost: "Parteneriatul școală-familie-comunitate" cu 146 absolvenți, "Creativitate și inovare în procesul instructiv-educativ" cu 272 absolvenți, "Educație nonformală - management și bune practici" cu 46 participanți.

Din oferta de programe de formare acreditate s-a derulat programul "Adaptare curriculară pentru copiii/ elevii cu cerințe educaționale speciale" cu 27 participanți.

Printre programele acreditate, derulate în cadrul unor proiecte în care MEC este beneficiar, în perioada septembrie-decembrie 2020, au absolvit 86 cursanți programul "CRED-Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți. Formare nivel II – învățământ primar" și 163 programul "CRED-Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți. Formare nivel II – învățământ gimnazial".

Pentru toată activitatea de formare au fost create conturi formatorilor și cursanților, au fost formate clase pe platforma Gsuite de către informaticianul CCD. Activitatea de formare a fost monitorizată de către responsabilii programelor de formare și de către directorul CCD.

Activitatea noastră este continuată și în direcția proiectelor europene, unde CCD Dâmbovița implementează două proiecte Erasmus+, bugetul lor totalizând 62.321 euro, finanțare primită de la Comisia Europeană.

Unul dintre ele, **ESD Supervision 4.0**, este coordonat de Universitatea din Vechta, Germania, parteneri - universități și școli din Germania, Cehia, Italia, Letonia și Marea Britanie, iar din România – Școala Gimnazială Buciumeni. Proiectul vizează educația pentru dezvoltare durabilă. În cadrul acestui proiect au fost derulate trei întâlniri de proiect de tipul online meeting și se lucrează la primul produs intelectual al proiectului – Curriculum privind educația pentru

dezvoltare durabilă în Europa. În lunile februarie și martie 2021 se vor desfășura primele activități de învățare, activități care vor avea trainerii profesori universitari din Universitatea Wechta din Germania.

Al doilea proiect, **Web2 Tools and Gamification**, are coordonator *International links* din Marea Britanie și parteneri din Marea Britanie și Turcia, precum și Colegiul Național Constantin Cantacuzino, Școala Gimnazială Tudor Vladimirescu și Asociația New Projects din Târgoviște. În cadrul acestui proiect a avut loc prima întâlnire de proiect de tipul online meeting și se lucrează la primul produs intelectual. A fost derulată prima activitate de învățare din cadrul proiectului, cu durata de două zile. Proiectul vizează dezvoltarea competențelor digitale și utilizarea instrumentelor Web2 în activitatea didactică.

ABILITAREA CADRELOR DIDACTICE DIN PERSPECTIVA UTILIZĂRII STRATEGIILOR DE PREVENIRE SI COMBATERE A FENOMENULUI BULLYING

Fără a avea o traducere exactă în limba română, termenul *bullying* poate fi inclus în sfera semantică a noțiunii de intimidare sau brutalizare. Bullying-ul nu presupune existența unui conflict bazat pe o problemă reală, ci pe dorința unor persoane de a-și câștiga puterea și autoritatea, punându-i pe alții într-o lumină nefavorabilă. Acest fenomen poate fi prezent în orice tip de comunitate, în grupuri sociale, unde persoanele interacționează unele cu altele: la școală, la locul de muncă, în familie, în cartiere, în mass-media etc.

Acceptat, în cele mai multe dintre cazuri, ca „intimidare”, termenul în sine nu se rezumă doar la o astfel de abordare, ci pornește de la simpla necăjire, etichetare, batjocură, răspândire de zvonuri până la violență fizică. În acest sens, se creează o stare de conflict, care nu poate fi depășită decât dacă se conștientizează existența fenomenului.

Prin urmare, *bullying-ul* nu este o etapă normală a dezvoltării copiilor și adolescenților și e considerat ca fiind un fenomen ce precede comportamente agresive cu efecte și mai grave, care pot contribui la crearea și menținerea unui mediu de teamă și intimidare în mediul școlar. Acest tip de comportament se face simțit, de regulă, atunci când există diferențe de ordin economic, rasial, cultural, de vârstă etc., iar copiii îl învață de la adulți, de la copii mai mari sau prin intermediul televizorului. În plus, confrunțați cu sarcina de a-și găsi locul în noua lume a instituției școlare extinse, cu toate structurile și regulile sale, oricât de mici ar fi, adolescenții trebuie să învețe *cum să se adapteze unul la altul, să accepte și să respecte regulile, să dea naștere și să pună în aplicare propriile idei într-un mod corespunzător, să fie capabili să gestioneze dezamăgirile și constrângerile.*

Din această perspectivă, programul de formare continuă avizat *Fenomenul Bullying – strategii de prevenire și combatere*, cuprins în Oferta de formare continuă pentru anul școlar 2019 – 2020 și derulat prin Casa Corpului Didactic Dâmbovița, s-a adresat cadrelor didactice din învățământul preuniversitar dâmbovițean, preocupate permanent de un mediu educațional sigur și pozitiv. Înscriș pe direcția prioritară ce vizează reducerea violenței în mediul școlar, programul propus a vizat ca set de competențe specifice: dezvoltarea capacității de comunicare și relaționare cu adolescenții; dezvoltarea de abilități, competențe, în condiții de cooperare, necesare prevenirii violenței în mediul școlar; utilizarea de metode și tehnici non-formale în activitatea cu elevii.

În plus, prin tematica lor, modulele propuse: **Violența în mediul școlar - aspecte generale; Bullying – cadru legislativ; Politici anti-bullying** au oferit utilitate, atractivitate și interactivitate, programul de formare dovedindu-se a fi un real sprijin pentru cadrele didactice interesate de conștientizarea consecințelor fenomenului și, în special, de utilizarea unor strategii prin care copiii să poată fi drijăți cum să învețe, să construiască relații și să-și formeze un simț al apartenenței la un spațiu social echilibrat, cu grupuri și indivizi diverși.

Astfel, o măsură de **intervenție extinsă la nivel de unitate de învățământ o constituie** elaborarea unor strategii coerente de prevenție, care să fie fundamentate pe diagnoza situației existente și să fie incluse în planul de dezvoltare instituțională; inițierea unor programe care să răspundă unor situații specifice unității de învățământ respective (identificarea riscurilor în contextul concret al școlii, a actorilor cu potențial violent sau cu risc de a deveni victimă), cu implicarea activă a elevilor ca actori și ca parteneri-cheie.

Coordonator – program,
Prof. metodist, Aurora SOLOMON
CCD Dâmbovița

Scurt istoric al biblioteconomiei românești

Începutul secolului al XIX – lea până la Primul Război Mondial

Bibliotecar Adam Manuela Elena, Casa Corpului Didactic Dâmbovița

Organizarea științifică a bibliotecilor și pregătirea bibliotecarului apar ca o necesitate firească abia în a doua jumătate a sec. al XIX - lea, fiind strâns legate de numele lui Antonio Panitzchi, precum și de cele ale predecesorilor acestuia, Gabriel Naude și Leibnitz.

Datorită activităților acestora, biblioteconomia, înțeleasă în sensul ei larg, se va impune mai târziu ca o știință de sine stătătoare, iar a fi bibliotecar devine o profesie. O asemenea recunoaștere duce inevitabil la concluzia că bibliotecarul are nevoie, ca orice specialist, de o temeinică pregătire profesională de specialitate. Preocupările românilor de a cunoaște și mai ales de a pune în aplicare cunoștințele înaintașilor în privința organizării bibliotecilor, a colecțiilor și a cataloagelor, a întocmirii bibliografiilor sunt mai vechi decât anul Unirii.

După cum se știe, la sfârșitul secolului al XIX – lea, marea bibliotecă a stolnicului Constantin Cantacuzino adoptase așezarea pe domenii în organizarea colecțiilor, destul de bogate pentru vremea aceea, așa cum fusese metoda promovată în Europa de Gabriel Naude. ("Advise pour dresser une bibliotheque")

În secolul al XVIII – lea, pe lângă mănăstirea Hurez exista una dintre cele mai mari biblioteci mănăstirești, valoarea acesteia crescând mai ales după ce intră în posesia colecției de cărți a domnitorului Constantin Brâncoveanu. Biblioteca avea și un catalog al ei care conținea: numele autorului, titlul rezumativ al operei, numărul volumelor, precum și limba în care era scrisă lucrarea respectivă. Folosirea acestor elemente în descrierea lucrărilor duce la concluzia că aceia care au organizat biblioteca respectivă cunoșteau o serie de reguli și principii biblioteconomice.

O analiză a catalogului respectiv întocmit în anul 1791 confirmă acest lucru, deoarece se găsesc semnalate și două cărți de biblioteconomie, care au fost folosite în mod cert pentru stabilirea criteriilor de organizare a colecțiilor acestei biblioteci. Cele două cărți de biblioteconomie au fost folosite ca instrument de lucru biblioteconomic.

În România, Gheorghe Asachi a introdus în 1839 termenul de bibliografie. Cu un an înainte, în 1838, doctorul ardelean Vasile (Vasilie) Popp (1789-1842) se face cunoscut prin lucrarea ”Disertație despre tipografiile românești în Transilvania și învecinatele țări de la începutul lor până în vremile noastre”, Sibiu 1838.

Cu toate neajunsurile firești ale începutului, doctorul Popp este totuși primul bibliograf român, deci lucrarea lui este prima bibliografie românească, prima încercare sistematizată asupra cărții românești. În jurul ei s-a iscat o polemică, dar lucrarea are meritul de a fi facilitat dezvoltarea bibliografiei în România. Totuși este impresionant faptul că la acea dată (1838), românul Vasile Popp se înarmase cu o serie de metode științifice necesare alcătuirii unei bibliografii.

El mărturisește că înainte de a scrie lucrarea a călătorit mult prin Ungaria, Transilvania, Țara Românească, Moldova și Bucovina, fără însă a se mulțumi cu aceasta; cunoscând rolul informativ al cataloagelor și al listelor de semnalare ale tipografiilor, Vasile Popp își dă seama că trebuie să apleze și la aceste surse pentru ca bibliografia să fie cât mai complexă. El mărturisește că ”pe lângă această călătorie scrisam o mulțime de cărți la felurimi de bărbați tipografi și bibliofili curând cerând cataloage și însemnări de cărți românești”.

În privința meritului științific al lucrării lui Popp este suficient de amintit ca argument iar figuri ilustre ale biblioteconomiei românești ca Dimitrie Iarcu și Ioan Bianu, s-au folosit de dizertația lui Popp în alcătuirea lucrărilor lor.

În 1839, în ”Albina românească”, Gheorghe Asachi anunță apariția unui dicționar francez-român, în rubrica intitulată ”Bibliografia românească”. Termenul de bibliografie și sensul lui este însușit și răspândit ulterior de Heliade la București și de G. Barițiu la Brașov.

Noțiunea de bibliografie va circula de aici înainte în toate cele trei Principate Românești, deși o concepție științifică asupra ei o vom găsi abia mult mai târziu la Alexandru Odobescu în Muntenia și la B. P. Hașdeu în Moldova. O altă contribuție la formarea concepției biblioteconomice românești o aduce Dimitrie Gusti, care tipărește în 1841 ”Catalogul cărților de citit în biblioteca Academiei Mihăilene”.

Importanța acestei lucrări constă în faptul că ea există printre cataloagele de bibliotecă publică tipărite la noi și va fi folosită ca model mai târziu, dar și pentru faptul că partea ei introductivă constituie un prim regulament de funcționare a bibliotecilor, al accesului într-o sală de lectură.

La vremea respectivă, profesorul Iosif (Ioan) Genilie a fost înarmat cu cele mai științifice metode în domeniul biblioteconomiei. Prin catalogul intitulat "Biblioteca latină în italiană" - catalog ce conține cărțile latinești și italiene ce se află în biblioteca Colegiului Național "Sf. Sava" din București, tipărit sub îngrijirea sa în două volume (1846-1847), primul volum la sugestia lui Petrache Poenaru - biblioteconomia românească face progrese vizibile. Metoda folosită de I. Genilie se bazează pe un plan de clasificare bibliografică, lucrările fiind grupate după conținut și după limba în care au fost scrise. În cadrul fiecărei materii, se păstrează principiul organizării alfabetice după numele autorului. Fiind convins că individualizarea cărții într-un catalog este determinată de elementele folosite în descrierea bibliografică, Genilie stabilește acele elemente ale descrierii care sunt folosite și astăzi: autorul, titlul, numărul volumului, formatul, ediția, tipografia, locul și anul de apariție.

Eruditul Genilie era la curent cu multe dintre realizările biblioteconomiei mondiale. Acest lucru este dovedit prin faptul că în catalogul tipărit de el sunt semnalate și lucrări în mai multe limbi referitoare la acest domeniu. În revista pe care o va conduce mai târziu, Genilie încearcă să teoretizeze chiar unii termeni ai bibliologiei definind bibliomania ca pe o "covârșitoare lăcomie de adunat cărți".

În jurul anului 1860, datorită mai ales lui B. P. Hașdeu și Al. Odobescu, biblioteconomia românească încheia etapa începuturilor. Prin "Proiectul de organizare și completare a bibliotecii naționale din Iași", întocmit la cererea departamentului de cultură și instrucție publică, B. P. Hașdeu (care era și bibliotecarul acestei biblioteci în anul imediat Unirii) ne lasă, după cum constată soții V. și Gr. Botez (în articole despre B. P. Hașdeu ca bibliotecar la Iași, tipărite în "Călăuza bibliotecarului"), o primă încercare "originală de biblioteconomie din țara noastră". În introducerea acestui proiect, vorbind despre bibliotecile publice, Hașdeu este primul care sesizează la noi rolul social al acestora: "Fără a avea o însemnătate politică, fără a lua parte la formarea cetățenilor activi ai statului, biblioteca publică este nulă" (B. P. Hașdeu). Bibliotecarii care vor urma lui Hașdeu îi datorează acestuia concepțiile noi și în probleme de strictă specialitate: sursele de completare a colecțiilor, organizarea cataloagelor, diverse sisteme de clasificare a publicațiilor.

Hașdeu studiază lucrări de specialitate biblioteconomice apărute în străinătate și, mai ales, caută permanent o legătură între problemele teoretice și practica bibliotecii pe care o conduce, având o poziție critică față de unele puncte de vedere și față de concluziile la care s-a ajuns în unele din aceste lucrări. El argumentează necesitatea organizării unui sistem de

cataloge ”sistematic, lingvistic și alfabetic” (un sistem de cataloage pe domenii, limbă și alfabet).

Pentru catalogul alfabetic, Hașdeu face recomandări, indicații de alcătuire: ”pe bilete băgate în cutii de carton, înadins întocmite, rubricate respectiv cu literele A, B etc. și lăsând titlurile descoperite în așa chip încât să se poată citi fără stricarea vederii”. Hașdeu nu este satisfăcut nici de sistemele folosite în clasificarea cărților, de aceea el concepe unul propriu, având în vedere ”îndemânarea publicului”. Tot lui îi datorăm introducerea în România a termenului de *bibliologie*, în revista ”Din Moldova” în 1912.

Contemporan cu Hașdeu este și Al. Odobescu care pune bazele științifice ale bibliografiei românești. El își dă seama că literatura și istoria nu pot progresa dacă nu se vor strânge în biblioteci și muzee speciale cărțile, manuscrisele, documentele și inscripțiile și dacă odată strânse nu vor fi catalogate și bibliografiate.

Această concepție a lui Al. Odobescu este fundamentată științific cu privire la începuturile de constituire a colecțiilor unei biblioteci naționale.

”Tot așa de importante ar fi adunarea în biblioteca națională a tuturor manuscriselor și tipăriturilor ce stau expuse pierderii și stricăciunii prin mănăstirile și bisericile orașelor și satelor din România. Acestui așezământ îi lipsesc mai toate incunabulele tipografiei românești și manuscriptele vechi care ar putea servi la studiul istoriei și dezvoltării limbii noastre; sunt foarte rare înrânsul. Strângerea la un loc a vechilor cărți de prin mănăstiri și biserici ar împlini cu prisos aceste lacune”.

În studiul pe care îl întreprindea asupra cărții, Odobescu folosește o descriere amplă, complexă, nemaiîntâlnită până la el, descriere care în mod cert va folosi drept model autorilor bibliografiei românești vechi. În descrierea bibliografică, Al. Odobescu se inspiră din metoda folosită de Timotei Cipariu care în 1858 tipărește la Blaj ”Crestomația sau ”Analecte literaria”, care este o lucrare valoroasă.

În jurul anului 1860 se cristalizează tot mai mult concepțiile privind bibliotecile publice. Regulamentul acestora, întocmit în 1864 de M. Cretzulescu, marchează începutul organizării bibliotecilor de lectură publică în România. Acest regulament trebuie reținut și pentru că multe din prevederile lui dovedesc o cunoaștere a principiilor biblioteconomiei moderne în constituirea și organizarea colecțiilor, în organizarea și conducerea bibliotecilor.

Unele dintre aceste principii biblioteconomice au deplină valabilitate și astăzi și acest lucru este tocmai datorită fundamentării științifice. Menționăm câteva dintre acestea: completarea colecțiilor bibliotecii centrale pe calea schimbului internațional (în care scop se impune elaborarea de cataloage anuale de către bibliotecile centrale și trimiterea acestor instrumente bibliografice de informare bibliotecilor din străinătate); organizarea catalogului colectiv național, prin obligarea tuturor bibliotecilor de a semna anual noile cărți primite de ele; aplicarea principiului teritorial administrativ în organizarea rețelei de biblioteci (biblioteci în toate comunele urbane și rurale); atribuirea de sume bugetare de către comune pentru întreținerea bibliotecilor; frecventarea bibliotecii de către toți cetățenii fără nicio deosebire; conducerea tuturor bibliotecilor de către un organ centralizat.

Acest regulament, al lui Cretzulescu, precizează pentru prima dată în țara noastră obiective de ordin profesional. Aceste obiective vizează mai ales îmbogățirea, pregătirea, prelucrarea și conservarea colecțiilor de publicații. Regulamentul precizează că în fiecare secție din bibliotecile publice va trebui să existe un catalog și un inventar special, întocmite după reguli moderne, biblioteconomice.

Teoretizarea problemelor de biblioteconomie de către bibliotecarii români în această perioadă a sfârșitului secolului al XIX - lea este evidentă în alte lucrări.

În 1865 Ion C. Gârleanu tipărește "Catalogul alfabetic de cărțile aflate în Biblioteca Centrală" din București. În introducerea, după un istoric al bibliotecilor din toate timpurile, autorul vorbește despre metodele folosite la organizarea unui catalog. Pentru întocmirea catalogului, Ion C. Gârleanu recomandă atât ordonarea alfabetică, după autor sau titlu, cât și ordonarea sistematică, precizând clar și mijloacele de creștere a colecțiilor unei biblioteci, subvențiile de stat, exemplarul de depozit legal și donațiile particulare.

În 1868, Cezar Cătănescu tipărește "Catalogul general al Bibliotecii Centrale din Iași" în care semnalează 54 de lucrări din domeniul biblioteconomiei existente în acea bibliotecă. În introducerea acestui catalog, Cătănescu insistă asupra necesității organizării bibliotecii publice deoarece, cu toate intervențiile și insistențele sale, necesitatea organizării bibliotecilor publice nu apare. În comparație cu lucrările anterioare de acest gen, catalogul lui Cătănescu este mai bogat în informații pentru că el, în descrierea publicațiilor, mai menționează și proveniența lucrărilor semnalate în catalog.

Pe linia contribuției românești în evoluția dezvoltării științifice privind organizarea bibliotecii trebuie amintită și introducerea la Bibliografia lui Dimitrie Iarcu (Analele

bibliografice române, apărută în 1865) prin care autorul atrage atenția asupra importanței respectării cu strictețe de către tipografi a legii depozitului legal. În prefață, sunt date informații despre scriitori antici, despre biblioteci, tipografii și librării, precum și o listă de cărți care, după opinia autorului, ar fi putut constitui o mică bibliotecă pentru copii și tineret. Mai rețin atenția ideile lui Dimitrie Iarcu destul de înaintate pentru perioada respectivă, care preconizează organizarea bibliotecilor pentru copii și tineret, insistând asupra caracterului selectiv ce trebuie aplicat în stabilirea colecțiilor unor biblioteci.

În 1867, încep să aibă loc donațiile marilor cărturari români ai epocii, în scopul alcătuirii colecțiilor Bibliotecii Societății Academice Române, care va deveni cea mai mare bibliotecă a României. În jurul acestei biblioteci se vor concentra forțe ale biblioteconomiei române în frunte cu Ioan Bianu, Nerva Hodoș, Al. Sadi Ionescu, care vor îmbogăți biblioteconomia românească cu noi elemente și o vor întări și în afara granițelor țării. Spre sfârșitul secolului al XIX-lea, ideea înființării bibliotecilor publice este îmbrățișată de cei mai mulți cărturari români progresiști.

La doi ani după Cretzulescu, în 1866, Ioan Lerescu cere crearea bibliotecilor publice în toate comunele din România. În anii următori, se insistă atât asupra organizării bibliotecilor publice, cât și pentru dotarea acestora cu cărți din fondurile statului.

În 1898 Ministerul Instrucțiunii Publice și al cultelor hotărăște să înființeze un număr de 320 de biblioteci populare pe lângă școlile rurale. Referitor la aceste biblioteci populare, regulamentul a fost definitivat de Spiru Haret și aprobat prin decret la 16 octombrie 1898. În acel regulament se precizează că bibliotecile își vor îmbogăți colecțiile prin cărțile procurate de stat, dar și la nivelul județului sau al comunei, prin donații particulare sau cărțile care erau proprietatea școlii și cărți achiziționate anterior. Acest regulament mai dă indicații de așezare a cărților pe materii, metoda fiind obligatorie pentru biblioteci ce depășesc 100 de volume. Într-un alt articol al acestui regulament sunt stabilite normele de consultare a colecțiilor. Așadar, în scopul orientării și sprijinirii concrete a bibliotecilor regulamentul este însoțit de două formulare: unul pentru catalogul-inventar și un altul pentru catalogul pe materii. Cărțile pentru aceste prime biblioteci populare au fost însoțite de un borderou tip și trimise de librăria Socec, în anul 1898.

În anul 1903, numărul bibliotecilor populare crește cu încă 320 de biblioteci populare (deci se dublează!), astfel încât rețeaua acestor biblioteci populare se va dezvolta continuu.

O contribuție deosebită, valoroasă, la determinarea rolului și sarcinilor bibliotecii publice în preajma anului 1900 o au bibliotecile muncitorești, astfel încât între 1905-1921 luau ființă 88 de biblioteci muncitorești. Majoritatea acestor biblioteci muncitorești își desfășurau activitatea după regulamente care prevedeau norme de organizare și funcționare de evidență a colecțiilor și a activității bibliotecilor respectând condițiile de împrumut și de lectură. Statutul și regulamentul sindicatelor muncitorești CFR din 1906 referitor la bibliotecile muncitorești preciza: cărțile și revistele vor fi numerotate, sigilate și trecute într-un registru special în care se vor menționa: titlul cărții, numele autorului, costul și numele donatorului. Ziarele și revistele nu se vor împrumuta acasă. Ele vor fi citite în localul sindicatului în orele ce vor fi destinate pentru aceasta. Bibliotecarul care este însărcinat cu păstrarea în bună stare a bibliotecii va întocmi un catalog ce va conține cărțile existente în bibliotecă, pe care-l va pune la dispoziția membrilor în drept când aceștia vor cere accesul la acest catalog și un registru în care se vor trece cărțile împrumutate, numele împrumutătorului și termenul împrumutului.

Începând cu a doua jumătate a secolului al XIX-lea, o activitate deosebită de educare a poporului prin intermediul lecturii a fost desfășurată de societatea "Astra", începând cu organizarea unei adunări generale în 1869, unde este desemnată o comisie pentru a redacta regulamentul bibliotecii "Astra". Acest regulament a fost imediat adoptat. Regulamentul bibliotecii "Astra" avea prevederi destul de înaintate pentru vremea aceea. El cuprindea: norme privind împrumutul cărții la domiciliu, acordându-se pentru lectura cărților împrumutate un termen de 30 de zile, modul de "urmărire" a celor care nu restituie în termenul stabilit cărțile împrumutate cu somație la 8 zile de întârziere, condițiile pe care trebuie să le respecte cititorii, obligațiile bibliotecarului de a informa de fiecare dată. O formă îmbunătățită a regulamentului Astrei este făcută public prin revista "Transilvania", aducându-se precizări importante: se menționează accesul tuturor cetățenilor la bibliotecă în mod gratuit, împrumutul acasă se face numai pe baza unei cauțiuni în bani, restituită la cererea cititorului, cărțile rare și manuscrisele nu se dădeau în afara bibliotecii. Cititorii din alte localități puteau solicita pentru împrumut cărți pe răspunderea lor.

Aceste lucruri sunt dovada afirmării concepției despre biblioteconomie în țara noastră.

Conducerea Astrei, preocupându-se intens de organizarea și stimularea lecturii la sate, a dezvoltat mult rețeaua bibliotecilor publice astfel încât până la Primul Război Mondial Astra avea câteva mii de biblioteci, în aproape toate satele ardelene.

Se organizează sistemul ”bibliotecilor ambulante” care trimiteau în sate, prin rotație, 80-100 de cărți, mai ales în satele mici unde se resimțea lipsa cărții. Acest sistem, al ”bibliotecii ambulante”, era popularizat prin revista ”Albina” care, într-un număr din 1898, menționa că: ”sunt absolut excluse din bibliotecă cărțile cu conținut păgubitor pentru moralitatea cititorului”. ”La întocmirea bibliotecilor se va ține seama pe cât se poate ca în fiecare bibliotecă să se afle măcar câte un volum din toate cărțile literaturii și științei”.

Ca urmare a regulamentului din 1898, numărul bibliotecilor publice crește continuu, atât în Moldova cât și în Muntenia.

”Casa Școalelor” a înființat pe lângă școlile primare 1000 de biblioteci conduse de diriginți sau de directorii școlilor. Acest lucru n-a dat rezultate pentru că nu era desemnată o persoană pregătită special din punct de vedere biblioteconomic. Se simte nevoia unei pregătiri speciale, biblioteconomice, a celui care avea biblioteca în primire.

Nicolae Iorga atrăgea atenția în 1899 că: ” Nu trebuie să se încredințeze bibliotecile publice oricărei persoane publice. Dacă în provincie directorul bibliotecii școlare poate fi un profesor secundar, pretutindeni în altă parte poate să fie exclusiv un personal instruit și dezvoltat, pregătit de o manieră specială pentru această meserie. Bibliotecarii și arhiviștii deasemenea, trebuie să fie licențiați și să aibă urmat, pe lângă cursurile obișnuite legiferate prin regulament, un curs special de paleografie, de biblioteconomie etc. Fără un personal recrutat în felul acesta nu vom avea niciodată biblioteci demne de acest nume, ci numai infime (...) depozite de cărți, care vor continua să fie dezonoarea țării noastre”.

După 1890 biblioteconomia evoluează foarte mult, se maturizează, evoluează și concepția biblioteconomică privind organizarea bibliotecilor, a colecțiilor și a muncii bibliografice. S-au obținut realizări importante ce au dus la însușirea de către bibliotecari a cunoștințelor profesionale biblioteconomice. A fost elaborat planul bibliografiei românești vechi al cărei prim volum va apărea în 1903. A fost elaborat catalogul manuscriselor românești de către Ion Bianu în 1907. În 1913 a apărut bibliografia periodicelor românești întocmită de Al. Sadi Ionescu și Nerva Hodoș. Al. Sadi Ionescu este cel care inaugurează seria lucrărilor biobibliografice. În 1908 Al. Sadi Ionescu introduce în țara noastră sistemul de clasificare zecimală universală (CZU). Acest sistem, CZU, va fi folosit de biblioteca Fundației Universitare din 1913 și de Biblioteca Academiei Române. Tot Biblioteca Academiei Române va organiza între 1867 și 1905 primul catalog pe fișe mobile din țara noastră.

Organizarea bibliotecilor publice va fi preluată de Casa Școalelor care va încredința problemele de conținut ale completării colecțiilor acestei biblioteci, scriitorilor noștri clasici (George Coșbuc, Alexandru Vlahuță, Mihail Sadoveanu). Acești trei scriitori făceau parte dintr-o comisie care decidea ce titluri să fie achiziționate de bibliotecile publice.

Bibliografie

1. Georgescu, Tistu, N. – Cartea și bibliotecile. Studii de bibliologie, București: Editura Științifică, 1972.
2. Theodorescu, Barbu. – Istoria bibliografiei române, București: Editura Enciclopedică Română, 1972.
3. Dima-Drăgan, Corneliu. – Biblioteci umaniste românești. Istoric. Semnificații. Organizare, București: Editura Litera, 1974
4. Corbu, George, Mătușoiu, Constantin. – Pagini despre bibliotecă. Antologie literară, București: Editura Bibliotecii Pedagogice Naționale "I. C. Petrescu, 2002.
5. Rareș, Nicolae. – Bibliologie generală, București: Pro Universitaria, 2006.
6. Buluță, Gheorghe, Petrescu, Victor. – Bibliologia românească: idei, portrete, controverse: Editura Bibliotheca, 2008.

CRED - în lumea de dincolo de ecran

Prof. Zagoneanu Iuliana

Școala Gimnazială Niculești,

Niculești, Jud. Dâmbovița

Se tot vorbește în ultimul timp despre formarea profesorilor ca proces complex ce are rolul de a eficientiza sistemul educațional, nu numai în țara noastră, ci la nivel internațional. CRED că este una dintre cerințele cele mai pronunțate ale acestei perioade și pe bună dreptate. Avem nevoie de profesori competenți pentru elevii noștri. Formarea cadrelor didactice nu este un concept nou, dar care necesită timp (nu numai din partea profesorilor cursanți și din partea profesorilor formatori, dar și din partea celor care se ocupă de implementarea programelor de acest fel), dedicație, resurse financiare, de logistică etc.

CRED, însă, că scopul merită tot efortul depus: identificarea contextului actual și al elementelor de inovație specifice noilor programe, construirea de strategii didactice eficiente nu pentru majoritatea elevilor, ci pentru fiecare în parte, pe baza elementelor de noutate ale sistemului educațional actual. Și tot în ultimul timp, unul dintre cele mai populare cursuri de formare continuă, chiar și pe rețelele sociale, este CRED.

Dincolo de formalismul unui curs despre care, din diferite surse, auzim destul de multe opinii, am avut parte de una dintre cele mai plăcute experiențe ale acestei perioade de pandemie, când, vrând, nevrând, ne-am trezit cu toții, elevi, părinți, profesori, într-o etapă de transformare a identității noastre. A trebuit să ne adaptăm repede, căci societatea de azi nu prea ne lasă timp să mergem ca melcul, sau, mai grav, ca racul.

Deja suntem destul de mulți profesori care am absolvit acest curs, pentru diferite discipline, sau care îl urmează chiar în această perioadă, așa că nu voi insista asupra aspectelor teoretice care au fost abordate cu mult tact și abilitate. Da, CRED, am conștientizat competențele cheie ale educației pe care să ne bazăm demersul didactic. Da, CRED, am trecut prin filtrul propriilor gândiri noile programe pentru primar și gimnaziu, astfel încât să putem aborda noile conținuturi din perspectiva unui specialist care își construiește activitatea având în vedere beneficiarul muncii și pasiunii sale, elevul. Da, CRED, am învățat să ne organizăm munca pe diferite perioade, de la timpul minim al unei ore la cel al întregului an. Da, CRED, ne-am clarificat întrebările, numeroase uneori, legate de modul de abordare al noilor programe (care au scopul aplicat și punctual de atingere a competențelor specifice), al programelor de opțional, al evaluării elevilor pe baza diferitelor competențe, etc. Da, CRED, nu este comod să ne dăm seama că trebuie să ne schimbăm perspectiva asupra lecției, să ne concentrăm asupra competențelor și nu asupra conținuturilor. Dar, da, CRED că vom reuși.

Am conștientizat că elevul de azi nu este nici al părinților, nici al nostru, ci al lui, mai înainte de toate. Într-adevăr, CRED că, pentru ca elevul să poată cunoaște, este nevoie ca acesta să fie încurajat să se descopere pe sine, să își descopere identitatea națională prin raportare la valorile anterioare ale poporului din care face parte, dar și prin conștientizarea valorilor actuale, în context internațional. **CRED - în lumea de dincolo de ecran**

Prof. Zagoneanu Iuliana

Școala Gimnazială Niculești,

Niculești, Jud. Dâmbovița

Se tot vorbește în ultimul timp despre formarea profesorilor ca proces complex ce are rolul de a eficientiza sistemul educațional, nu numai în țara noastră, ci la nivel internațional. CRED că este una dintre cerințele cele mai pronunțate ale acestei perioade și pe bună dreptate.

Avem nevoie de profesori competenți pentru elevii noștri. Formarea cadrelor didactice nu este un concept nou, dar care necesită timp (nu numai din partea profesorilor cursanți și din partea profesorilor formatori, dar și din partea celor care se ocupă de implementarea programelor de acest fel), dedicație, resurse financiare, de logistică etc.

CRED, însă, că scopul merită tot efortul depus: identificarea contextului actual și al elementelor de inovație specifice noilor programe, construirea de strategii didactice eficiente nu pentru majoritatea elevilor, ci pentru fiecare în parte, pe baza elementelor de noutate ale sistemului educațional actual. Și tot în ultimul timp, unul dintre cele mai populare cursuri de formare continuă, chiar și pe rețelele sociale, este CRED.

Dincolo de formalismul unui curs despre care, din diferite surse, auzim destul de multe opinii, am avut parte de una dintre cele mai plăcute experiențe ale acestei perioade de pandemie, când, vrând, nevrând, ne-am trezit cu toții, elevi, părinți, profesori, într-o etapă de transformare a identității noastre. A trebuit să ne adaptăm repede, căci societatea de azi nu prea ne lasă timp să mergem ca melcul, sau, mai grav, ca racul.

Deja suntem destul de mulți profesori care am absolvit acest curs, pentru diferite discipline, sau care îl urmează chiar în această perioadă, așa că nu voi insista asupra aspectelor teoretice care au fost abordate cu mult tact și abilitate. Da, CRED, am conștientizat competențele cheie ale educației pe care să ne bazăm demersul didactic. Da, CRED, am trecut prin filtrul propriilor gândiri noile programe pentru primar și gimnaziu, astfel încât să putem aborda noile conținuturi din perspectiva unui specialist care își construiește activitatea având în vedere beneficiarul muncii și pasiunii sale, elevul. Da, CRED, am învățat să ne organizăm munca pe diferite perioade, de la timpul minim al unei ore la cel al întregului an. Da, CRED, ne-am clarificat întrebările, numeroase uneori, legate de modul de abordare al noilor programe (care au scopul aplicat și punctual de atingere a competențelor specifice), al programelor de opțional, al evaluării elevilor pe baza diferitelor competențe, etc. Da, CRED, nu este comod să ne dăm seama că trebuie să ne schimbăm perspectiva asupra lecției, să ne concentrăm asupra competențelor și nu asupra conținuturilor. Dar, da, CRED că vom reuși.

Am conștientizat că elevul de azi nu este nici al părinților, nici al nostru, ci al lui, mai înainte de toate. Într-adevăr, CRED că, pentru ca elevul să poată cunoaște, este nevoie ca acesta să fie încurajat să se descopere pe sine, să își descopere identitatea națională prin raportare la valorile anterioare ale poporului din care face parte, dar și prin conștientizarea valorilor actuale, în context internațional. CRED, astfel, că orice activitate la catedră trebuie să se bazeze pe ceea ce este elevul, înainte de toate și apoi pe ceea ce îi putem oferi noi ca dascăli. Și CRED că tot demersul educativ va fi mult mai eficient dacă toți, nu numai profesorii, am conștientiza că cea mai mare valoare a noastră ca popor sunt copiii noștri. Aceasta CRED că este cea mai mare realizare a acestui curs pe vremuri de restriște: tinerii noștri.

Nu de puține ori ne uităm în jurul nostru și căutăm vinovați. Nu de puține ori am auzit replica „tinerii din ziua de azi” sau „nu mai este cum era pe vremea noastră”. Nu, nu mai este și CRED că am învățat cu toții, de la cei noi în educație, la cei cu mai multă experiență că lumea se schimbă și noi trebuie să mergem în pas cu ea. Am avut plăcuta surpriză să fiu înconjurată, online, la acest curs, de profesori debutanți sau cu diferite grade didactice. Și mult mai plăcută a fost interacțiunea cu ei în momentele în care am constatat că societatea noastră mai are nu una, ci mult mai multe șanse nu doar să supraviețuiască, ci să se afirme. Pentru că, dincolo de ecranul nostru, astăzi, se află elevul nostru. Iar elevul este coordonat în activitatea sa de creativitatea pedagogică a profesorilor lui, cea care stă la baza întregului demers educațional (Ovidiu Pânișoară, p. 5).

Astfel, cursul CRED a apărut, pentru mulți dintre noi, ca barca de salvare a unui vas naufragiat în apele tulburi ale vremurilor noastre. Am făcut schimb de opinii, am participat la lecțiile celorlalți, ne-am împărtășit gândurile, bucuriile și temerile de la clasă. Am descoperit, astfel, că elevul nostru este copilul nostru și, alături de el, parcurgem ani de formare: formarea lui, dar și formarea noastră căci sistemul de educație trebuie analizat și din perspectiva investirii în „capitalul uman – singura sursă de evoluție a umanității.” (Cucoș Constantin, p. 14) Am învățat ca nu există un singur mod de a comunica, pentru noi profesorii, am învățat că fiecare dintre noi este metoda prin care elevul poate să descopere că lumea este mică, deși pare mare și invers. Iar dacă bagajul primit este corespunzător - competențele cheie sunt atinse, „principiul continuității, unității și sistematizării” (Ovidiu Pânișoară, p. 10) este respectat - , călătoria lui va fi una plină de realizări.

Așadar, am învățat să CRED.

Bibliografie:

1. Ovidiu Pânișoară, „Profesorul de succes. 59 de principii de pedagogie practică”, Ediția a II – a, Polirom, 2015
2. Cucuș Constantin, , Pedagogie, Ediția a III – a, revizuită și adăugită, Polirom, 2014

toate și apoi pe ceea ce îi putem oferi noi ca dascăli. Și CRED că tot demersul educativ va fi mult mai eficient dacă toți, nu numai profesorii, am conștientiza că cea mai mare valoare a

noastră ca popor sunt copiii noștri. Aceasta CRED că este cea mai mare realizare a acestui curs pe vremuri de restriște: tinerii noștri.

Nu de puține ori ne uităm în jurul nostru și căutăm vinovați. Nu de puține ori am auzit replica „tinerii din ziua de azi” sau „nu mai este cum era pe vremea noastră”. Nu, nu mai este și CRED că am învățat cu toții, de la cei noi în educație, la cei cu mai multă experiență că lumea se schimbă și noi trebuie să mergem în pas cu ea. Am avut plăcuta surpriză să fiu înconjurată, online, la acest curs, de profesori debutanți sau cu diferite grade didactice. Și mult mai plăcută a fost interacțiunea cu ei în momentele în care am constatat că societatea noastră mai are nu una, ci mult mai multe șanse nu doar să supraviețuiască, ci să se afirme. Pentru că, dincolo de ecranul nostru, astăzi, se află elevul nostru. Iar elevul este coordonat în activitatea sa de creativitatea pedagogică a profesorilor lui, cea care stă la baza întregului demers educațional (Ovidiu Pânișoară, p. 5).

Astfel, cursul CRED a apărut, pentru mulți dintre noi, ca barca de salvare a unui vas naufragiat în apele tulburi ale vremurilor noastre. Am făcut schimb de opinii, am participat la lecțiile celorlalți, ne-am împărtășit gândurile, bucuriile și temerile de la clasă. Am descoperit, astfel, că elevul nostru este copilul nostru și, alături de el, parcurgem ani de formare: formarea lui, dar și formarea noastră căci sistemul de educație trebuie analizat și din perspectiva investirii în „capitalul uman – singura sursă de evoluție a umanității.” (Cucoș Constantin, p. 14) Am învățat ca nu există un singur mod de a comunica, pentru noi profesorii, am învățat că fiecare dintre noi este metoda prin care elevul poate să descopere că lumea este mică, deși pare mare și invers. Iar dacă bagajul primit este corespunzător - competențele cheie sunt atinse, „principiul continuității, unității și sistematizării” (Ovidiu Pânișoară, p. 10) este respectat - , călătoria lui va fi una plină de realizări.

Așadar, am învățat să CRED.

Bibliografie:

3. Ovidiu Pânișoară, „Profesorul de succes. 59 de principii de pedagogie practică”, Ediția a II – a, Polirom, 2015
4. Cucuș Constantin, , Pedagogie, Ediția a III – a, revizuită și adăugită, Polirom, 2014

ELEVII ÎNVAȚĂ SĂ PĂSTREZE MOȘTENIREA CULTURALĂ PRIN INTERMEDIUL PARTENERIATELOR EUROPENE

Prof. Mihaela Corina NICOLAE

Liceul de Arte Bălașa Doamna, Târgoviște, județul Dâmbovița

Liceul de Arte *Bălașa Doamna*, Târgoviște, implementează, începând cu 1 septembrie 2019, prin programul Erasmus+, un nou parteneriat educațional european, cu titlul *Transmitting Our Cultural Heritages to New Generation*, finanțat de Comisia Europeană cu suma de 25.860 euro.

Acest proiect de schimb interșcolar, care se derulează pe o perioadă de doi ani, este realizat în scopul de a promova schimbul de bune practici între instituții de învățământ preuniversitar și își propune descoperirea, conservarea și transmiterea moștenirii spirituale, culturale a fiecărei țări, generațiilor tinere.

Coordonator al proiectului este *Ödemiş Ticaret Odasi Anadolu Lisesi* din Turcia, iar parteneri sunt alte patru instituții de învățământ preuniversitar: *Liceo Scientifico Statale Marie Curie* din Italia, *Olaines 1.Vidusskola* din Letonia, *Amar Terra Verde Lda* din Portugalia, *Stredna Odborna Skola Elektrotechnicka, Sibirska 1, Trnava* din Slovacia.

În perioada 9-13 decembrie 2019, doi profesori și patru elevi din Liceul de Arte au participat la întâlnirea transnațională din proiect din Turcia. În prima zi a întâlnirii, după deschiderea oficială, participanții au avut o discuție oficială cu directorul instituției și au primit informații despre sistemul de învățământ din Turcia, referitoare la specificul și profilurile din școala-gază. Profesorii au discutat despre obiectivele care urmează să fie atinse, activitățile care trebuie să fie desfășurate, produsele finale rezultate, precum și despre modul în care vor fi organizate următoarele două întâlniri, din primul an de proiect: cea din România și cea din Letonia. Elevii au participat la un workshop cu titlul *Moștenirea culturală a fiecărei țări*.

În cea de-a doua zi a întâlnirii, elevii și profesorii din cele șase țări implicate în proiect au lucrat pe platforma eTwinning. Coordonatorul proiectului a distribuit sarcinile pe care școlile

le au în luna următoare și a precizat materialele care trebuie încărcate pe această platformă, precum și termenul-limită pentru trimiterea lor. După amiază, a avut loc o vizită la vechea cetate Efes, în cadrul căreia participanții au primit informații valoroase despre moștenirea istorică, arheologică și arhitecturală din țara-gază, precum și despre modurile diverse de conservare a acesteia.

În următoarea zi, elevii din toate țările participante la proiect au prezentat, la școală, în fața cadrelor didactice, materiale interesante despre cele mai importante aspecte culturale ale țării, orașului și ale școlii din care provin, prin intermediul cărora au evidențiat unicitatea și bogăția culturală a acestora. După aceea, toți cei prezenți au participat la un workshop susținut de prof. universitar dr. Inci Turkoglu, de la Universitatea Pamukkale, având ca temă transmiterea moștenirii culturale. După amiaza, elevii și cadrele didactice au vizitat Muzeul de Arheologie, iar elevii au învățat ceea ce presupune munca de arheolog, lucrând în echipe, într-un sit arheologic, apoi în laboratorul Muzeului de Arheologic din Ödemiş.

A patra zi a întâlnirii din proiect a debutat cu un atelier de lucru. Elevii au învățat să picteze în stilul artei Ebru, utilizând o tehnică tradițională din țara-gază. În după amiaza aceleiași zile, elevii au învățat despre istoria vechii capitale a regiunii în care se află școala

parteneră din Turcia. În localitatea Birgi, au primit informații valoroase de la directorul Muzeului de Istorie, au vizitat orașul și un monument de arhitectură, cu o vechime de 250 de ani. Elevii s-au întors apoi la școala-gazdă, pentru o activitate artistică, finalizată cu realizarea unor semne de carte, tot prin intermediul artei Ebru.

În ultima zi a întâlnirii de proiect, după încheierea tuturor activităților din școală, profesorii români, alături de colegii din alte țări, au fost primiți, în cadrul unei vizite oficiale, de primarul orașului Ödemiş, cu care au avut o îndelungată discuție despre problemele educației și ale învățământului turcesc, dar și ale celorlalte țări partenere. Întâlnirea a fost urmată de un discurs al oficialului din țara-gazdă, susținut pentru toți elevii din proiect. După amiaza a fost

dedicată vizitării unor noi obiective istorice și arhitecturale, din fosta cetate antică elenă, cunoscută sub numele de Smirna, azi Izmir.

Toate activitățile din cele cinci zile au pus în evidență multiculturalismul și felul în care moștenirea fiecărei țări are o importanță esențială pentru noile generații, oferind elevilor posibilitatea de a descoperi frumusețea trecutului și de a înțelege rolul pe care ei îl au în societatea viitorului.

La sfârșitul celor 5 zile de întâlnire s-a concluzionat că toate activitățile derulate au permis elevilor să conștientizeze importanța moștenirii culturale a fiecărei țări, să descopere pe de o parte ceea ce înseamnă bogății culturale tangibile și intangibile ale lumii, iar pe de altă parte, să-și îmbunătățească abilitățile de colaborare, de comunicare în limba engleză și să le crească stima de sine.

Proiectul este realizat cu sprijinul financiar al Comisiei Europene în cadrul Programului ERASMUS+, acțiunea KA2, proiecte de schimb interșcolar. Informațiile furnizate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorului, iar A.N.P.C.D.E.F.P și Comisia Europeană nu sunt responsabile pentru modul în care este folosit conținutul acestor informații.

DEZGHEȚUL DIN LITERATURA ROMÂNĂ

PERIOADA POSTBELICĂ

Prof. Anda-Ligia ALECU

Liceul Tehnologic „Constantin Brâncoveanu”

Din anul **1953**, se produce un oarecare *dezgheț* în literatură, cu siguranță datorat morții lui Stalin (05.03.1953), dar nicidecum o schimbare radicală pentru că societatea era împânzită de „pui de Stalin”. Așadar, nici nu se răcise bine Stalin că a și fost convocată o adunare a scriitorilor (24-27 martie 1953), al cărei motiv principal a fost dezbaterea raportului lui Malencov la Congresul din octombrie 1952 al partidului comunist sovietic, dar și analiza creației literare în lumina partidului care avea ca scop combaterea izolării și a individualismului, întărirea personalității colective a scriitorilor și criticilor literari, colaborarea lor în muncă. „Pe filiera Malencov, cuvintele cenușiu – monoton – plicticos – au făcut carieră în comentariile critice ale anului 1953. Ele desemnau aspectele netipice, fiind opuse celor tipice, adică aspectelor vii, dramatice, veridice, eficient-formative din sfera artisticului.”¹

Anul 1953 a fost un an bogat ca număr de apariții la cele două edituri de bază: E.S.P.L.A. și Editura Tineretului: George Călinescu – *Biletul Ioanide*, Cezar Petrescu- *Un om între oameni*, Mihail Sadoveanu: *Frații Jderi*, *Neamul Șoimăreștilor*, *Baltagul* – reeditat, iar *Mitrea Cocor* pentru a treia oară.

¹Ana Selejan, 1995, *Literatura în totalitarism 1952-1953*, Sibiu, Editura Thausib p. 134.

Poeții consacrați – Mihai Beniuc și Veronica Porumbacu publică, fiecare, câte două volume. Dan Deșliu, Nina Cassian, Marcel Breslașu, A. Toma, E. Jebeleanu, M. R. Paraschivescu publică câte un volum.

În acel an a debutat în poezie Alexandru Andrițoiu: *În Țara Moșilor se face ziuă*, Florin Mugur: *Cântecul lui Phillip Muller*, Aurel Rău: *Mesteacănul*.

Anul fiind rodnic, și critica era pe măsură: Ov. S. Crohmălniceanu: *Cronici și articole*, Mihail Novicov: *Pentru literatura vieții noi* și studiul *Mitrea Cocor*. Aceeași pâine o mâncău și Ion Vitner și N. Moraru.

Revista „Viața românească” se înnoiește în acel an cu o rubrică: „Pe drumul realismului socialist” care alege să înceapă cu Eusebiu Camilar, după care se ocupă de *Desfășurarea* lui Marin Preda.

Realismul socialist trebuia să fie unanim și clar pentru toată lumea, în concepție, în metodă, în tipic, unde tipicul „este întotdeauna o problemă politică.”²

Modelele scriitorilor români erau, firește, scriitorii ruși.

„A fi scriitor însemna a fi prietenul literaturii ruse și sovietice. Iar a traduce din rusește era la un moment dat mult mai important decât a oferi o carte proprie. Scriitorii de prima mână ai țării au fost obligați să se legitimeze din nou ca scriitori prin traducere din rusește.”³

Astfel, revenirea lui Arghezi, în anul 1954, a fost cu câteva versuri în „Viața românească”, iar în toamna aceluiași an îi apar volumul de versuri *Prisaca* și *Tabletele* din „Contemporanul” (patru episoade).

Lucian Blaga a tradus sonetele lui Shakespeare, poezie chineză, africană și, împreună cu Iorgu Iordan, *Faust* al lui Goethe.

Al. Philippide a tradus din limba rusă, Marin Preda a tradus *Ciuma* lui Camus... „aproape toată suflarea literară traducea.”⁴

Anul **1954**, *anul gloriosului deceniu*, este cel în care se analizează evoluția culturii după scheme date: „Presa literară și de partid contabilizează succesele nu numai pe orizontală

² *Ibid.*, p. 124

³ Mihai Ungheanu, *op. cit.*, p. 132.

⁴ Ana Selejan, 1996, *Literatura în totalitarism (ANUL 1954)*, Sibiu, Fundația culturală FRONDE, p. 112.

(poezie, proză, dramaturgie, scenariu cinematografic), ci și pe verticală, dezvăluind creșterile realist socialiste ale cutărei sau cutărui autor.”⁵

Verificarea metodei realismului socialist era primul și ultimul criteriu pentru a eticheta o operă și un scriitor. Au scris la comandă: M. R. Paraschivescu – *Cântarea României și Laude* – volum care reflectă răceală, formalism; Demostene Botez – în culegerea de versuri *Floarea-soarelui* ne arată că și-a însușit principiile realismului socialist; Cezar Petrescu face și el propagandă realismului socialist și literaturii ruse din care tradusesese cu ani în urmă...

La unii scriitori, apropierea de partid a presupus un proces mai îndelungat de căutări, la alții s-a întâmplat fără căutări, la Jebeleanu, de pildă, apropierea s-a produs rapid. „Eugen Jebeleanu constituie cazul cel mai frapant de scriitor care-și schimbă identitatea odată cu cotitura politică.”⁶ La un moment dat era membru al C.C., vicepreședinte al F.D.U.S., prezent în Uniunea Scriitorilor. A influențat îndepărtarea lui Eugen Barbu de la „Luceafărul” (1963), căderea lui Beniuc (1964), demiterea editorului care tipărise o antologie românească și blamarea cărții despre Transilvania a lui Ion Lăncrăjan. „Cu alte cuvinte, Eugen Jebeleanu a fost tot timpul împotriva stărilor de lucruri și persoanelor care puneau în primejdie sau înlăturau edificiul dogmatic pe care îl clădise în tinerețea sa: Uniunea Scriitorilor condusă de partid, în spirit internaționalist și dogmatic.”⁷

Anul **1956** a adus cu el Primul Congres al Scriitorilor și libertate unui număr mare de deținuți politic.

La chemarea partidului pentru făurirea unei literaturi noi au răspuns toate generațiile de scriitori cu opere ample și cunoscute chiar pe plan internațional, de exemplu: *Mitrea Cocor*, de Mihail Sadoveanu. Dar anul 1956 a fost marcat de o tragedie: moartea timpurie și suspectă a poetului Nicolae Labiș care a lăsat un gol în literatura românească. Labiș debutase în 1950 într-un ziar sucevean („Zori noi”) și se impusese apoi pentru că era un poet format la școala clasicilor, dar și bun cunoscător al literaturii contemporane, spre deosebire de cei mulți, formați de partid. Aș putea spune că este unic – pentru acea perioadă de frământări – în ceea ce privește lirismul, fiind reprezentativ în privința modernizării miturilor. Interpretând în cheie de legendă sfârșitul tragic al autorului, am putea spune că orice lucru creat, pentru a dura, cere un sacrificiu. Oare volumul *Primele iubiri* (1956) să fi atras un asemenea sacrificiu?...

⁵ *Ibidem*, p.7.

⁶ Mihai Ungheanu, *op. cit.*, p. 133.

⁷ *Ibidem*, p. 137.

Pe de altă parte, scriitorii care serveau linia partidului erau premiați anual! Se formase un adevărat detașament care s-a menținut în regimul „de tristă amintire”.

Partidul îi învață pe toți scriitorii din acea vreme că nu puteau fi remarcați decât dacă în operele lor se regăseau cei care săvârșeau socialismul. Nu era cale de întoarcere pentru ei într-o lume în care partidele comuniste acționau în 87 de țări. Unii au ales compromisul parțial, alții au ales fuga, alții au ales renunțarea...

BIBLIOGRAFIE

SELEJAN, Ana, 1995, *Literatura în totalitarism 1952-1953*, Sibiu: Editura Thausib

SELEJAN, Ana, 1996, *Literatura în totalitarism (ANUL 1954)*, Sibiu: Fundația culturală FRONDE

UNGHEANU, Mihai, 1999, *Holocaustul culturii române 1944-1989*, București: Editura D.B.H

**SOMEȘANA și CIULEANDRA,
dansurile populare din opera lui Liviu Rebreanu**

Prof. Perteza Cristina-Adriana

Liceul Tehnologic CONSTANTIN BRÂNCOVEANU, Târgoviște

Două dintre romanele lui Liviu Rebreanu, *Ion* (1920) – roman social realist obiectiv modern, și *Ciuleandra* (1927) – roman de analiză psihologică, conțin descrierile unor dansuri populare românești, reprezentative zonelor care au marcat existența scriitorului: *Someșana (hora duminicală)* – specifică Năsăudului, ținutul natal – nordul țării, și *Ciuleandra* – dans popular original din Argeș – sudul țării, loc ce l-a adoptat pe scriitor în ultima perioadă a vieții.

În primul, selectat după criteriul cronologic (romanul *Ion* apare în 1920, iar *Ciuleandra*, șapte ani mai târziu, în 1927), descrierea dansului popular îi aparține naratorului obiectiv, iar în al doilea, hora argeșeană este descrisă de personajul central al romanului, Puiu Faranga, fiul boierului, individ cu o educație aleasă, educație ce se identifică în registrul lingvistic utilizat, dar și în detaliile minuțioase pe care i le oferă interlocutorului.

Ambele descrieri sunt din perspectiva privitorului, așadar obiectivă, însă, în primul roman, se remarcă o apropiere a naratorului de jocul popular descris, nu neapărat prin registrul care dobândește o nuanță afectivă, cât prin lipsa amănuntelor pe care și le-ar dori un nefamiliarizat cu dansul năsăudean. Se pune mai mult accent pe atmosfera creată și mai puțin pe jocul în sine.

În celălalt text, detaliile copleșesc. Autorul îi împrumută lui Puiu Faranga și uimirea admirativă, pe care el însuși a trăit-o când a zărit pentru întâia oară acest dans popular din sudul țării, întrucât ochiul povestitorului nu este familiarizat cu jocul care „pornește ca o horă oarecare, foarte lent, foarte cumpătat” și în care „jucătorii se adună, se îmbină, probabil după simpatii, ori la întâmplare, indiferent. Pe urmă, când se pare că oamenii s-au încins puțin, muzica prinde a se agita și a se iuți. Ritmul jocului se accelerează, firește. Jucătorii, cuprinși de după mijloc, formează un zid compact de corpuri care se mlădie, se îndoie, se răsucesc și tresaltă cum poruncesc lăutarii. Cu cât

se aprind mai tare jucătorii, cu atât și muzica se ațâță, devine mai zvăpăiată, mai sălbatecă!...”⁸

Someșana - simbolistică

Hora preferată de Rebreanu este rotundă, asemeni romanelor sale. Ea închide o tulburătoare secvență a existenței însăși.

Evenimentele din *Ion* încep într-o zi de duminică, atunci când satul întreg e strâns la horă.

Descrierea dansului tradițional someșan (*Someșana* - n. pr. *Someș* s. f. art. - *denumire dată ciclului de dansuri din zona Năsăudului, compus din jocurile „de-a mâna” / „de-a lungul”, cu ritm ternar și mișcare lentă, și „de-a-nvârtita”, cu ritm binar și mișcare rapidă, ambele fiind însoțite de strigături; melodiile corespunzătoare acestor jocuri.*)⁹ este o pagină etnografică prin portul popular, prin pașii specifici, prin vigoarea dansului, prin figurile pitorești ale lăutarilor. Cercul horei este centrul lumii satului, este o descătușare de energie. Așezarea privitorilor reflectă relațiile sociale, frunțașii satului, primarul și chiaburii discută separat.

Hora din romanul *Ion*, de Liviu Rebreanu, reprezintă nu doar un motiv de sorginte mitică având o simbolistică arhetipală, ci și un pretext narativ ce irumpe în text cu toată forța necesară unei narațiuni vii și dense. Ierarhia satului este vizibilă în curtea văduvei lui Maxim Oprea, prin așezarea concentrică a participanților. În centru, sunt tinerii veniți să se distreze, într-un dans al patimilor și al speranțelor, urmează nevestele tinere și fetele neinvitate, care privesc și râd cu subînțeleș. Al treilea cerc este reprezentat de bărbații fără pământ, care vorbesc despre *treburile obștii*, pentru ca pe prispa casei, într-un loc privilegiat, să stea frunțașii satului, *bocotanii*, primarul și familia învățătorului. *Se configurează astfel un amfiteatru simbolic, ce surprinde pulsația acestei lumi.* Ion se evidențiază încă din scena horei, prin calitățile sale de lider al tinerilor din sat, dar și prin îndoielile ce îi macină ființa. Conflictele interioare se prefigurează sub forma luptei dintre pasiune și rațiune, dintre iubirea sinceră pentru Florica și convingerea că nu își poate

⁸ Liviu Rebreanu, 1965, *Ciuleandra*, București, Editura pentru Literatură, p. 94-95.

⁹ Dicționarul Explicativ al Limbii Române, ediția a II-a, 1998, București, Editura Univers Enciclopedic, p.1002.

îndeplini visul de bogăție și onoare decât prin căsătoria cu Ana. Se adaugă și o întâmplătoare aluzie a lui Titu Herdelea, care în acea seară, după horă, îi spune că trebuie să-l silească pe Baciul să-i dea fata. Seducerea Anei se realizează deliberat, Ion parcurgând drumul simbolic de la horă la poartă, de aici pe prispă, de pe prispă în casă, până la scena de pe cuptor, care topește, într-un amalgam de trăiri, iubirea sinceră a fetei și planul diabolic al flăcăului.

Hora devine, așadar, o răspântie, ea influențează destine.

Ciuleandra - simbolistică

Un rol hotărâtor are hora și în *Ciuleandra*. Frenezia jocului din Vărzari îi însuflă lui Puiu iluzia că viața cu Mădălina ar putea să-i primenească spiritul și trupul.

Originea acestui joc popular este străveche, era închinat cultului solar și practicat într-un ritual inițiativ geto-dac de trimitere a solului

la ceruri. „Lui Orfeu i s-a mai zis și DROS, Cerbul, iar în amintirea sacrificiului său s-a constituit teribila tradiție getică a trimiterii unui sol curat la ceruri, obicei care s-a numit A-LEXAN-DROS - Cel Jertfit Cerbului (precum Cerbul) sau TIA-RANTOS Dansul Divin (al Zeițelor). Din cele două sintagme a rămas numele straniului dans românesc Ciuleandra sau Șuleandra, pe care, în vechime, îl începeau doar pretesele-dansatoare ale Soarelui, când Cel Ales era trimis la ceruri. Herodot nu știa că această tradiție era cu mai mult de două milenii anterioară nașterii pe pământ a lui Zalmoxis. Iată cum descrie istoricul elen acest obicei barbar: Unii din ei primesc poruncă să țină trei sulițe cu vârful în sus, iar alții apucând de mâini și de picioare pe cel ce urmează să fie trimis la Zalmoxis, și ridicându-l în sus, îl azvârl în sulițe. Dacă — străpuns de sulițe — acesta moare, geții socot că Zeul le este binevoitor. Iar dacă nu moare, aduc învinuiri solului, zicând că e un om ticălos și, după învinuirile aduse, trimit un altul, căruia îi dau însărcinări încă fiind în viață. Participanții la ceremonie înconjurau locul jertfei și se prindeau în dansul TIA-RANTOS, care începea cu un ritm grav, oracular. În acest timp, marele preot rostea incantația rituală de primire a solului în ceruri. Textul getic se află încrustat pe o piatră meteoritică — așadar cerească! — descoperită în ruinele cetății de la Corbi (jud. Argeș). În momentul morții pământene a mesagerului get, marele preot strigă: DOBEROS

DABEIS — Cel Curat s-a înălțat. Atunci participanții la ceremonie repetau și ei spusele marelui preot și accelerau ritmul dansului. De la străvechiul strigăt de bucurie al dansatorilor — DOBEROS DABEIS — s-a ajuns, prin etimologie populară, la strigătura românească: Două fire, două paie, / Ia Ciuleandra la bătaie!”¹⁰

Acest joc este, de asemenea, un dans al destinului unde mulți își găsesc sufletul pereche, după cum spune și Andrei Leahu: „Apoi, prin partea noastră, mai toți flăcăii, de la Șuleandra se însoară”.

Pe de altă parte, prin intermediul Ciuleandrei, Puiu Faranga își arată adevărata personalitate și scapă astfel, pentru un moment, de masca ce îi ascunde adevăratele simțiri.

BIBLIOGRAFIE:

1. <http://folclormuzical.wordpress.com/2013/04/07/ciuleandra/>;
2. Dicționarul Explicativ al Limbii Române, ediția a II-a, 1998, București, Editura Univers Enciclopedic;
3. Rebreanu, Liviu, 1965, *Ciuleandra*, București, Editura pentru Literatură.

¹⁰ <http://folclormuzical.wordpress.com/2013/04/07/ciuleandra/>

Cântecul în ora de limbă franceză

Prof.Sultana Eliza, Colegiul Național” Constantin Carabella”, Târgoviște

Este evident că o bună parte din cei cărora mă adresez aici nu vor fi dornici (inițial, cel puțin) să utilizeze cântecul un semestru sau chiar un an școlar, însă cum am putea noi și elevii noștri să profităm de comorile cântecului, continuând în același timp să predăm materia și totodată elevii să învețe ceea ce ar trebui să învețe? Utilizarea cântecului la ora de limbă străină oferă multe posibilități de lucru. Este evident că tinerii sunt interesați de diferite genuri de muzică. Pentru ei, piesele exprimă atitudinea lor în viață, legate direct de modă sau stilul de viață. Uneori repetăm cuvintele unei melodii toată ziua, chiar fără a le înțelege, mai ales dacă melodia este contagioasă, cum s-a întâmplat în ultimul timp cu piesele Indilei (*Dernière danse, Tourner dans le vide, S.O.S.*), a lui Maître Gims (*Bella, J'me tire*) sau a lui Stromae (*Alors on danse, Papaotai*). Elevii ar putea fi tentați să deschidă dicționarul și în acest mod ar putea să înceapă să învețe.

Învățarea limbii franceza prin cântec, ajută de asemenea la învățarea culturii franceze și la descoperirea francezei vorbite, în toată diversitatea ei. Prin ascultarea de cântăreți și grupuri populare, este posibil să înțelegi limba de pe stradă fără a fi în Franța, ceea ce este foarte util.

De ce cântecul în ora de limba franceză ?

În primul rând, dacă ați ales bine cântecul, este probabil ca elevii să înceapă să iubească orele de limba franceză. Ei se vor detașa încet, dar sigur de mediul non-francez (vorbesc aici de o clasă unde franceza este limbă străină, desigur), și se vor cufunda în limba franceză atât de frumos și aproape inconștient. Nu mică mi-a fost uimirea când am auzit tineri japonezi sau americani cântând „ Dragostea din tei”, a grupului O-zone. Dacă ați ales bine piesele, dacă muzica și vocea sunt în așa măsură încât rămâi cu urechea ”agățată” de câști și îți trezește sensibilitatea, asta te va face să vrei, nu doar să auzi, ci și să ascuți. Dacă melodia are într-adevăr ceva de transmis, cei care vor asculta vor fi și sensibilizați!

Exerciții de ascultare - Fiecare cântec este un document autentic de limbă și cultură care nu a fost creat special pentru utilizarea lui de către un elev străin. Cel mai simplu exercițiu este ascultarea colectivă a unei melodii, în primul rând fără text. Îi putem chiar întreba pe elevi să închidă ochii și să încerce să recepționeze melodia, precum și să descopere despre ce este vorba în general. Chiar și atunci când cuvintele nu sunt înțelese în detaliu, elevii pot avea deja o idee despre subiect, despre tonul ei sau despre emoția piesei. E bine să orientăm elevii încă de la

prima ascultare, în funcție de sarcina pe care intenționăm să o realizeze în minutele următoare. O modalitate de a face acest lucru este de a oferi elevilor o „grilă” de ascultare, cerându-le să identifice și să rețină, de exemplu, anumite caracteristici lingvistice: verbe la timpul trecut, sau imperativele sau expresii temporale (*hier, demain*). Punerea în comun a acestor observații dă deja o primă impresie. Îi putem întreba, de exemplu: *cine cântă? un bărbat? o femeie? tânăr sau matur? Cum pare a fi tonul? trist, fericit, agresiv, violent, nostalgic, ironic? Cui se adresează piesa? unei anumite persoane, unui grup? fiecărei persoane în parte? Spune piesa vreo poveste? Ce se întâmplă? Care sunt personajele?* Acest joc de întrebări poate continua atât cât este nevoie pentru a ajunge la înțelegerea globală a cântecului. Profesorul poate facilita înțelegerea piesei, mimând acțiunile sau sentimentele exprimate (recomandat în special la clasele debutante). Așadar, metoda „gestuală” se dovedește a fi eficace.

Activitate la clasă pe baza cântecului ” *Dernière danse*” - Indila

Elevii pot primi textul lacunar și în timp ce vizionează videoclipul (sau ascultă cântecul pe telefon) completează cu cuvintele care lipsesc.

Exemplu: Strofa I :

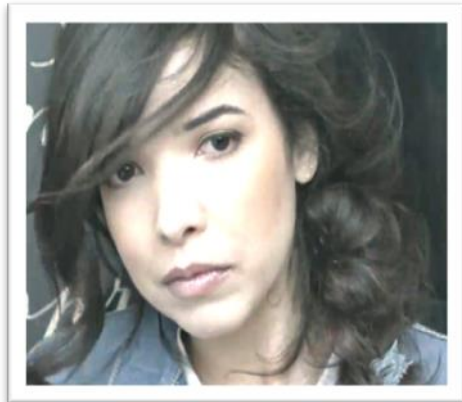
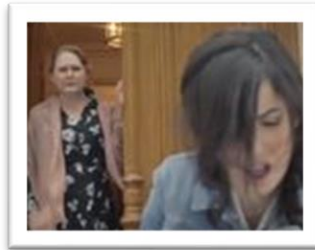
Oh ma douce souffrance	Je remue le ciel, le jour, la nuit
Pourquoi s'acharner ? Tu	Je danse avec la danse la
Je ne suis qu'un être sans	Un peu d'amour, un brin de miel
Sans lui je suis un peu paro	Est- ce mon ?

1. Activitate: Elevii găsesc ordinea corectă a secvențelor după vizionarea videoclipului.

A

B

C

Apparence physique

Elle est

Âge

Elle a

Humeur

Elle est

Sentiments

2. Activitate :

A. Dați un titlu fiecărei serii de cuvinte :

B. Ascultați cântecul și bifați cuvintele auzite :

- le soleil, le nuage, le vent, l'orage, le jour, la pluie, l'obscurité, la nuit

- le brouillard, le bonheur, la tristesse, la souffrance, la solitude, la peine

Mon blog de musique française

Indila

3. Activitate : Imaginați-vă că videoclipul povestește viața Indilei ; redactați o minibiografie a cântăreței.

Pendant son enfance, Indila.....

Sa famille.....

Elle a fait ses débuts dans le monde de la musique.....

De nos jours elle.....

Top les 5 premières chansons.....

4. Activitate :

Imaginați : unde ? cum ? când s-au cunoscut cele doua personaje din videoclip ? (4 rânduri)

5. Activitate

Realizați o scrisoare (8 rânduri) în care personajul din videoclip explică motivele pentru care se simte singur. (de preferat ca această sarcină să fie dată elevilor care au nivel B1)

Aceste activități au fost propuse elevilor care au cunoștințe de limba franceză de nivel A2 și B1.

Este de preferat să alegem cântece consacrate pe care elevii le-au mai auzit și în alte situații de viață pentru a facilita înțelegerea mesajului de către aceștia.

Bibliografie :

Dumont, P. 1998. Le français par la chanson, Paris : L'Harmattan

[www.TV5](http://www.TV5Monde.com) Monde, Paroles de Clip

ȘCOALA ȘI SCHIMBAREA SOCIALĂ RAPIDĂ

Prof. Cristea Victor Augustin, Liceul Teoretic "I.C.Vissarion", Titu, jud. Dambovița

Argument

Motto: *«E foarte greu să faci profeții, mai ales în privința viitorului»*

(proverb chinezesc)

Pornind de la subtila ironie a acestui proverb, suntem conștienți că oricine cunoaște cât de cât complexitățile previziunii nu va pretinde că poate face prognoze absolute. Nu înseamnă pentru noi că este imposibil să o facem. Imposibilitatea de a vorbi cu precizie și corectitudine despre viitor nu înseamnă însă a nu vorbi deloc. Când ne gândim la viitor, e mai important să avem imaginație și intuiție decât să fim exacti sută la sută. Noi, profesorii, am pus la lucru mai mult decât oricând imaginația creatoare, pentru a desfășura școala online, cu elevii noștri. Am fost și suntem confrunțați cu o criză virusologică fără precedent, o criză socială de mari proporții. În această dinamică a vieții societății noastre, era de așteptat ca și sistemul de învățământ să fie afectat. Am fost nevoiți să schimbăm viața noastră de zi cu zi, să mutăm școala în mediul online.

Deși nu este pentru prima oară când am recurs la predarea și învățarea cu suportul resurselor web, ele au devenit acum indispensabile. Dezvoltarea tehnologiilor informației și a comunicațiilor a condus la nuanțarea învățării clasice.

1. Învățarea online: o provocare.

Ne îndreptăm din ce în ce mai evident spre o revoluție în educație, învățarea fiind orientată către persoană, permițând elevilor / studenților să-și aleagă conținutul și instrumentele corespunzătoare propriilor interese.

Resursele web reprezintă de fapt noile cărți / manuale ale epocii moderne. Își mai păstrează profesorul rolul său actual, acela de intermediar al cunoașterii? Fără doar și poate, profesorul rămâne partenerul educațional, indispensabil procesului predării –învățării –evaluării din mai multe motive:

- Planifică orele, cursurile și recapitulările, întâlnirile cu elevii, precum și termenele-limită de transmitere a temelor și evaluărilor;
- Poate înregistra lecțiile online (ex: Platforma Tutorială Zoom), ceea ce oferă elevilor posibilitatea de a o accesa oricând, de oriunde. Pentru a capta și a menține atenția elevilor, profesorul poate împărți materialele video mai lungi în 2-3 videoclipuri mai scurte.
- Organizează sarcini de discuții cu elevii de tip Q-A, ocazie perfectă de a primi feedback din partea acestora, de a oferi explicații suplimentare cu privire la materia predată (ex: utilizarea în predare a limbilor străine și oferirea unor linkuri, teste, fișe de lucru, chestionare sau jocuri, quizzuri etc.)

2. Pentru a capta și menține atenția elevilor, pentru a dirija învățarea și a stimula motivația, am ales să includ în întâlnirile cu elevii activități interactive (ex: scurte jocuri, cântece, prezentarea unor secvențe din filme atractive pentru adolescenți în cadrul orelor de limbă străină, unele chiar la sugestia lor). Timpul nu este determinat ca într-o sală de curs, programul fiind mult mai flexibil. Elevii au posibilitatea de a prezenta mai multe informații procesate cu atenție fără a mai fi implicați emoțional (ex: elevii introverți au fost mai mult activi, ei nemaifiind în concurs direct cu cei extroverți, care tind să domine sala de clasă într-un timp relativ scurt). Acest tip de învățământ permite profesorului personalizarea cursurilor, introducerea de link-uri, slide-uri în Power Point,

documente de tip audio și video în clasa virtuală. Astfel, elevul devine un «căutător al cunoașterii, mai degrabă decât un depozit» (Freire, 1970)

Clasa este acum un mediu virtual de învățare, iar aceasta nu mai este determinată de timp și spațiu. Lecțiile online pot prezenta același conținut și pot fi dezbătute la fel ca și lecțiile ”convenționale”.

3. În loc de concluzii

Pentru factorii implicați în activitatea educațională, accesul la resursele web crește, fără îndoială, calitatea procesului de învățământ. Internetul este aproape indispensabil, atât pentru elevi, cât și pentru profesori. Studiile realizate în ultimii ani și analizele OECD la nivel global demonstrează că utilizarea TIC în educație contribuie în mare măsură la îmbunătățirea rezultatelor învățării. Cu toate acestea, sunt profesori care fie preferă metodele clasice de predare, fie, dintr-o reticență generală față de noile tehnologii, resping dinamizarea orelor și stimularea elevilor cu ajutorul calculatorului, tabletei, Smartphone, laptopului.

Se impune astfel regândirea formării inițiale și continue a tuturor educatorilor pentru a include învățarea, predarea, evaluarea online alături de învățarea convențională într-un pachet hibrid la care pot apela fără rețineră. În același timp, atenția noastră se îndreaptă asupra procesului de socializare înțeles ca necesitate de relaționare interpersonală, omul fiind o ființă eminent socială, cu trebuințe, interese, așteptări, nevoi spirituale, de apartenență, de stimă și statut, nivel de aspirație și autorealizare – comportamente ce apar în urma relaționării directe între oameni (trebuințe sociale, superioare) - vezi Maslow (”Piramida trebuințelor”)

Îndemnul lui Alvin Toffler vine în sprijinul ideii de ”nouă revoluție a învățământului”: ...«individul de mâine va trebui să facă față unor schimbări și mai febrile decât cele de astăzi: obiectivul lui fundamental trebuie să fie acela de a spori *capacitatea de adaptare* a individului, pentru ca acesta să se poată adapta repede și ușor la noutatea permanentă».

În egală măsură, cu cât ritmul schimbărilor este mai rapid, cu atât se cere mai multă atenție pentru a discerne tipul de evenimente ce vor surveni! Îndemnul se adresează în mod clar atât elevilor, cât și profesorului!

Bibliografie selectivă:

- Dewey , John : "Democracy and Education" – New York : The Free Presse, 1966.
- Dubos, René: "Man Adapting"- (News Haven, Yale University Press, 1965.
- Fraser , J.T. (ed.): "The Voices of Times" (New York: Georges Braziller, 1966
- Toffler , Alvin : "Șocul Viitorului" (ed. Politica, 1973)
- Văideanu , George : "Educația la frontiera dintre milenii" (ed. Politică, 1988, Buc.)
- Vlad , Mircea : <https://www.elearning.ro/predare-si-invatare-cu-suportul-resurselor-web>

„Grădinița on-line”

Prof. State Daniela Iuliana, Grădinița cu P.P. „Alexandrina Simionescu Ghica”, Târgoviște, jud. Dâmbovița

Motto:

„Școala încearcă să se pună de acord cu noi, părinții, noi, familia, încercăm să ne punem de acord cu școala. Care sunt căile cele mai potrivite?”

Pandemia a schimbat modul de desfășurare a activităților didactice din unitățile școlare, astfel că, procesul de instruire s-a mutat în mediul on-line.

Acest lucru s-a întâmplat nu doar la nivel primar, gimanzial, liceal, ci și la nivelul preșcolar, deși dacă luăm prin comparație un copil de 3 cu un elev de clasa a 9-a, ne dăm seama de provocările pe care le întâmpină preșcolarul.

În primul rând, vom analiza acest aspect al grădiniței on-line din perspectiva părinților. Eu sunt cadru didactic la o grădiniță cu program prelungit, prin urmare, o grădiniță care ar trebui să acopere nevoile părinților pentru 8 ore pe zi.

„Ce a însemnat trecerea în mediul on-line pentru acești părinți?”- ei bine, pentru părinți totul a devenit dintr-o dată mult mai dificil: „cu cine o să stea copilul acasă, cât timp sunt la serviciu?/ cum o să se desfășoare activitățile copilului, dacă eu nu pot fi acasă pentru a-i asigura accesul la propunerile trimise de cadrul didactic?”. Acestea sunt doar câteva din principalele probleme întâlnite de părinți în această grădiniță on-line.

Este simplu de înțeles de ce apar aceste probleme: în primul rând, mulți părinți au un serviciu care nu le permite munca de acasă, prin urmare sunt „forțați” să meargă fizic la locul de muncă, fiind nevoiți să-și lase copiii cu bunicii sau cu alte rude.

Grădinița on-line a „venit” de această dată cu un cont nou e-mail, cu o platformă numită „Classroom”, cu întâlniri pe Meet. „Ce se fac însă acești părinți care și-au lăsat copiii cu bunicii, care sau nu au acces la internet, sau nu au cunoștințele necesare pentru a se conecta la această platformă?”.....probabil că soluția găsită este neparticiparea copiilor lor la aceste activități, nu din rea voință, ci din cauza realității în care trăim.

O altă problemă des întâlnită o reprezintă prezența mai multor copii în aceeași familie, de exemplu un preșcolar de 4 ani și un elev din clasa a IVa și a unui singur dispozitiv electronic necesar. În această situație, părinții se văd în situația a de alege dacă este mai important ca elevul din clasa a IV-a să participe la ora de matematică, sau ca preșcolarul să participe la întâlnirea de la grădiniță. Este evident că ambele întâlniri sunt importante pentru dezvoltarea și însușirea cunoștințelor de către copii, dar, cel mai probabil, părintele va alege ca elevul să participe la ora de matematică, minimizând rolul grădiniței.

Acestea sunt doar câteva din problemele pe care părinții le-au întâmpinat în „grădinița on-line”.

Dacă analizăm din punctul de vedere al cadrelor didactice, provocările au existat și aici. În primul rând, modul de lucru pe noua platformă „Google Classroom”. Nu toți profesorii știau să lucreze pe această platformă. A început documentarea, participarea la cursuri care să-i învețe cum se gestionează această platformă, participarea la webinarii și prezentări care să-i ajute pe profesori să stăpânească această platformă, pentru că, la rândul lor, deveneau „profesori” pentru părinții preșcolarilor, având rolul de a le oferi părinților informațiile necesare pentru conectarea și lucrul on-line.

Bineînțeles că și de această dată, educatorii s-au descurcat și au învățat, explicând mai departe părinților preșcolarilor. Problema vine însă abia acum: absența părinților. Cu siguranță că nu toți părinții preșcolarilor și-au arătat interesul de a participa la activitățile propuse. Și problemele pot continua: lipsa unor dispozitive profesionale, care să permită desfășurarea cu ușurință a activităților, problema activităților sincron/nesincron etc.

Însă probabil cei mai afectați din tot acest proces sunt preșcolarii, copiii, care nu se mai întâlnesc cu colegii, nu mai interacționează, se confruntă cu lipsa unui program coerent și coordonat, și nu își mai pot satisface nevoia de joc specifică vârstei.

„*Ce am facut eu?*” Ei bine, eu sunt unul din cazurile fericite, în care părinții oferă sprijin, intervin în procesul educațional și recunosc meritul activităților chiar și la nivel preșcolar. Astfel că, pe lângă întâlnirile on-line, am realizat și activități asincron, am transmis filmulețe, prezentări, am sugerat joculețe, am pus la dispoziția părinților fișe de lucru – toate acestea cu caracter facultativ, în măsura în care se poate. Vă propun mai jos un exemplu de activitate propusă la grupa mea.

În primul rând, am realizat un scurt video în care le-am citit copiilor o poveste de toamnă, povestea „Somn ușor, micuțele arici!” pe care am postat-o în clasa de pe Classroom. În continuarea poveștii, am sugerat părinților următoarea activitate:

„Pentru a mai profita încă de frumoasele culori ale frunzelor de toamnă, până ce iarna va sosi, vă provoc să mai adunați împreună cu cel mic, câteva frunze frumos colorate, din parc sau chiar din fața blocului. Știm că această activitate, culesul frunzelor de toamnă, este una dintre activitățile preferate ale copiilor. Cel puțin, la grădiniță, erau foarte încântați să ieșim în curte și să adunăm frunze frumos colorate. Cu aceste frunze frumos colorate veți crea o lucrare numită: „Ariciul”, copiii vor lipi frunzele de toamnă și vor realiza un arici.”

Pentru a le oferi un exemplu, am atașat fotografii sugestive și am oferit și un șablon, însă, pentru cine nu are acces la o imprimată, acest lucru se putea face foarte simplu doar cu ajutorul unei coli și al unui creion.

A fost activitate la care au participat cu mult drag mulți copilași și au realizat lucrări foarte frumoase. Vă atașez mai jos câteva exemple.

Cu siguranță că, „grădinița on-line” întâmpină foarte multe provocări, însă, printr-un parteneriat puternic cu familia, cu răbdare și multă muncă, totul este posibil, de aceea, fiecare educator trebuie să facă din părinți un partener la educație!

(lucrări ale preșcolarilor)

Bibliografie

Băran-Pescaru, A., „Parteneriat în educație”, Editura Aramis Print, București, 2004.

Vrășmaș, E., A., „Consilierea și educația părinților”, Editura Aramis, București, 2002.

Stiluri de intervenție ale cadrului didactic în situații de criză educațională

Prof. Drăguț Georgiana-Larisa, Grădinița P.P. "Alexandrina Simionescu Ghica", Târgoviște, jud. Dâmbovița

A educa înseamnă a iubi; a oferi celui din fața ta tot ceea ce ai mai de preț și mai bun, de la cunoștințe, la afecțiune și empatie. În învățământul actual, profesorul îndeplinește un rol foarte important: pe lângă faptul că este un partener responsabil și activ al elevului, are și rolul de dirijor al procesului educațional. Se poate ca, în unele situații, aceste condiții să nu fie respectate, astfel apare criza educațională, în cadrul căreia aceste roluri se modifică substanțial.

Unele cadre didactice susțin că profesorul trebuie să fie un "munte de știință", iar pentru reușita pedagogică este suficientă pregătirea științifică a cadrului didactic. Dar din experiența didacticii moderne, acest mit este demolat. Totul se destramă brusc atunci când apar situațiile pedagogice problematice, cu reacții spontane și neașteptate din partea clasei de elevi.

Așadar, pentru succesul muncii didactice, dincolo de cunoștințele metodice și științifice pe care profesorul trebuie să le dețină, este absolut necesar ca acesta să cunoască și să stăpânească clasa de elevi; să se apropie de fiecare elev în parte, să comunice și să empatizeze reciproc. În această situație, intervin stilurile de intervenție ale profesorului.

În acțiunea didactică, profesorul trebuie să parcurgă o serie de etape foarte importante pentru reușita școlară, cum ar fi: planifică, organizează, comunică, conduce, îndrumă, motivează, consiliază, controlează, coordonează, evaluează. Profesorul planifică toate activitățile cu caracter instructiv-educativ, structurează conținuturile importante, alcătuieste orarul clasei și determină sarcinile, dar și obiectivele pe niveluri variate de învățare. De asemenea, profesorul trebuie să organizeze activitățile clasei, stabilește programul muncii didactice, formele și structurile de organizare a acestora.

Dialogul profesorului cu elevii necesită un climat educațional constructiv, stabil și deschis. Astfel, profesorul trebuie să comunice conținuturile științifice și de asemenea, să fixeze canalele de comunicare. Profesorul trebuie să dețină arta formulării întrebărilor, pentru ca dialogul cu elevii să fie perpetuu și să ofere libertate acestora în structurarea răspunsurilor. În clasa de elevi, profesorul conduce activitatea; dirijarea activității didactice favorizează realizarea ideilor comune și transmiterea sentimentelor. Prin intervențiile sale punctuale,

profesorul îndrumă elevii pe drumul cunoașterii. Recomandările și sfaturile sale sincere trebuie să susțină comportamentul și reacțiile elevului. De asemenea, prin formulările sale pozitive, dar și negative, profesorul motivează activitatea elevilor de la clasă. Pe lângă motivare, profesorul urmărește să realizeze sinconizarea obiectivelor individuale cu cele comune ale clasei de elevi; aceasta fiind posibilă doar prin coordonarea activităților instructiv-educative, în globalitatea lor.

În procesul de orientare școlară și profesională a elevilor, precum și în cazurile de patologie școlară, foarte importantă este intervenția cadrului didactic. Profesorul trebuie să consilieze elevii, atât în activitățile școlare, cât și în activitățile extrașcolare. Tot profesorul controlează elevii cu un scop foarte bine stabilit. El trebuie să cunoască stadiul în care se află activitatea de realizare a obiectivelor și totodată nivelul de performanță ale acestora. Prin acest "control" al elevilor, profesorul reușește să realizeze un feed-back, cu ajutorul căruia poate să regleze și să ajusteze activitățile și atitudinile elevilor. În final, profesorul trebuie să evalueze modul în care, prin instrumentele de evaluare inițială, sumativă sau finală, elevii au atins scopurile și obiectivele propuse.

În foarte multe din situațiile de criză educațională, cadrul didactic îndeplinește rolul de mediator. În acest rol, profesorul implică abilități manageriale de tipul identificării nevoilor elevilor și a clasei de elevi, dar și de abilități manageriale de forma identificării resurselor necesare rezolvării problemelor apărute.

În cadrul unei situații de criză educațională, cea mai bună și eficientă metodă de abordare este negocierea. Atât la nivel preventive, cât și la nivel intervenționist, negocierea reprezintă cea mai sigură strategie de intervenție. În sens general, negocierea reprezintă inițierea unor discuții pentru încheierea convențiilor economice, politice, sociale; tratative purtate în vederea finalizării unui accord sau a unei convenții. Procesul de negociere este întâlnit frecvent în managementul organizațional și reprezintă consultarea dintre două sau mai multe părți ca în final să se încheie un acord.

În epoca contemporană, negocierea reprezintă metoda cea mai eficientă de reglare a unor situații divergente la nivel instituțional, local, regional sau chiar global. Fiind văzută ca un act complex, negocierea reprezintă una dintre funcțiile decizionale manageriale prioritare. În acest secol al vitezei, al transformărilor, negocierea stimulează dezvoltarea instituției de învățământ pentru a face față competiției și supremației pe piața educațională.

Având în vedere afirmațiile lui Acland, Andrew și Floyer (București, 1998), din lucrarea "Negocierea", negocierea este o construcție subiectivă a unei înțelegeri comune printr-

o raportare inteligentă la poziții, interese și nevoi. Reprezentarea grafică a procesului de negociere, potrivit acelorași autori, există sunt forma unui triunghi. Fiecare colț al triunghiului reprezintă câte o literă; fiecărei litere îi este atribuit câte un cuvânt specific. Litera P – poziții- reprezintă unghiul de tratare a situației conflictuale; litera I – interese- reprezintă evenimentele realizate doar pentru că aduc plăcere; litera N – nevoi- reprezintă aspectele pe care oamenii evită să le transforme în obișnuințe pentru a nu fi dureroase.

Negocierea cunoaște, la nivelul clasei de elevi, două forme specifice, fapt ce determină o mai bună prezență managerială din partea cadrului didactic. Prima formă este negocierea implicită. Căutând să-l determine pe profesor să depășească sistemul normativ, vin în prim plan elevii care încearcă să verifice și să exploreze limitele culturii normative explicite. A doua formă este negocierea explicită; fiind deschisă și consensuală (se realizează cu asentimentul tuturor părților implicate).

Bibliografie:

- ✓ Stan, E. (2003), *Managementul clasei*, București, Editura Aramis;
- ✓ Joița Elena, (2007), *Managementul clasei de elevi*, Editura Didactică și Pedagogică, București;
- ✓ Iucu B. Romiță, (2008), *Managementul situațiilor de criză educațională*, în volumul *Pregătirea psihopedagogică. Manual pentru definitivat și gradul didactic II*, coordonat de Dan Potolea, Ioan Neacșu, Romiță B. Iucu, Ion-Ovidiu Pânișoară, Editura Polirom, Iași;

FORMAREA CONȘTIINȚEI ISTORICE – STUDIU DE CAZ clasa a XI-a

profesor Camelia-Monica Dinu – Colegiul Național *Ienăchișă Văcărescu*

Studiul de caz - *metodă de cercetare și de evaluare*- presupune mai multe etape:

- Formularea cazului și a reperelor cazului;
- Documentarea (lectura unor texte-suport, conspectarea unor materiale, selectarea unor imagini reprezentative);
- Stabilirea planului prezentării, conform reperelor cazului;
- Realizarea produselor finale: prezentare PPT; eseu/ referat pus la dispoziția colegilor și a profesorului;
- Aplicarea unui chestionar clasei, pentru a realiza un feed-back.

I. FORMULAREA CAZULUI

- Formarea conștiinței istorice a poporului român este un proces îndelungat, care constă în construirea unei viziuni de ansamblu asupra originilor, limbii române, evenimentelor istorice, culturii și civilizației românești.

II. REPERELE CAZULUI (dimensiunile specifice ale conștiinței istorice)

Reperul 1- Afirmarea originii latine a poporului și a limbii române ; unitatea de limbă și de neam.

Surse de documentare :

- **Nicolaus Olahus** - primul care afirmă originea latină a limbii și a poporului român, în lucrarea sa *Hungaria*, scrisă în limba latină în 1536.

- **Grigore Ureche**, în *Letopisețul Țării Moldovei*, susține, cu argumente istorice și lingvistice, originea latină a poporului român și a limbii române, unitatea de neam și de limbă.
- **Miron Costin** abordează tema originii latine în lucrarea *De neamul moldovenilor*.
- **Constantin Cantacuzino** susține originea latină a românilor și a limbii române în *Istoria Țării Românești*.
- **Dimitrie Cantemir**, domnitorul Moldovei, istoric savant, susține originea pur latină a românilor în lucrarea *Hronicul vechimei a romano-moldo-vlahilor*.

Texte- suport:

- **Nicolaus Olahus – Hungaria, 1536:** „Românii se spune că sunt colonii romane. Dovadă de acest lucru e faptul că au multe cuvinte comune cu limba romană. Moldovenii au aceeași limbă, religie și obiceiuri ca și muntenii...Limba lor ca și a celorlalți români a fost cândva romană, ca unii ce sunt coloni ai romanilor...Chiar și acum pe limba lor se numesc romani”
- **Grigore Ureche, Letopisețul Țării Moldovei:** „de la Râm (Roma) ne tragem și cu ale lor cuvinte ni-s amestecate (...) de la râmleni (romani), cele ce zicem latină, pâine, ei zic panis, carne, ei zic caro, găină, ei zicu galena, muierea, mulier, fâmeia, femina...și altile multe din limba latinească, că de ne-am socoti pre amanuntul, toate cuvintele le-am înțelege.”
- **Miron Costin – De neamul moldovenilor, 1686:** „...din ce izvor și săminție sântu lăcuitarii țării noastre Moldovei și așa și Țării Muntenesti ...și românii din țările ungurești, că tot un neam sunt și odată descălecați”.
- **Constantin Cantacuzino – Istoria Țării Românești, 1726:** „...valahii, cum le zic ei, iar noi, rumânii, suntem adevărații romani și aleși romani în credință și în bărbăție, den carii Ulpie Traian i-au așezat aici în urma lui Decheval.(...) Însă rumânii înțeleg nu numai ceștea de aici, ce și den Ardeal, carii încă și mai neaoși sunt, și moldovenii și toți câți sunt și într-altă parte să află și au această limbă.”
- **Dimitrie Cantemir – Hronicul vechimii a romano-moldo-vlahilor, 1719-1722:** afirmă formarea poporului român „din cetățeni romani, din ostași veterani și din mari familii”.

Reperul 2: Consemnarea evenimentelor istorice. Instituția domniei.

Interesul pentru istoria neamului - „un indiciu al instalării și încheșării conștiinței naționale”.

(Dan Horia Mazilu)

Direcții de cercetare:

1. Istoriografia în limba slavonă (sec. XV – XVI);
2. Istoriografia în limba română (sec. XVII- XVIII);
3. Viziunea cronicarilor moldoveni asupra istoriei;
4. Dimensiunea glorioasă a istoriei – evocarea domnitorilor.

1. Istoriografia în limba slavonă (sec. al XV-lea și al XVI-lea)

- Cea mai veche cronică românească este **Cronica lui Ștefan cel Mare** („*Letopisețul de când...s-a început Țara Moldovei*”), cronică de curte, cu autor necunoscut;
- **Letopisețul Țării Moldovei** scris, în ordine, de Macarie, Eftimie și Azarie, la curtea Moldovei, din porunca domnitorilor Petru Rareș, Alexandru Lăpușneanu, Petru Șchiopu;
- **Cronica Buzeștilor, despre Mihai Viteazul;**

2. Istoriografia în limba română. Cronicarii moldoveni din al XVII-lea și al XVIII-lea: Grigore Ureche, Miron Costin, Ion Neculce

- **Grigore Ureche inaugurează tradiția istoriografiei în limba română. Letopisețul Țării Moldovei, prima cronică scrisă în limba română, cuprinde evenimentele petrecute între 1359 (domnia lui Dragoș-vodă) și 1594 (domnia lui Aron-Vodă). Cronicarul preia informații din textele anterioare (autohtone, latine și poloneze), le selectează critic, le completează cu informații istorice, geografice și lingvistice și scrie**

o istorie după metoda analelor, pentru a salva istoria de la uitare: *ca să nu să înece a toate țările trecuți și să nu să știe ce s-au lucrat*. Predoslovia anunță intenția cronicarului de a cerceta originile și evoluția moldovenilor: *începătura moșilor, de unde au izvorât în țară și s-au înmulțit și s-au lățit*. Letopisețul, scris într-un stil sobru, lapidar, conține enumerarea unor înscăunări de domni, înhumări, bătălii, fapte exemplare (bune și rele). Figura centrală a cronicii lui Ureche este domnitorul Ștefan cel Mare.

- **Miron Costin** continuă *Letopisețul Țării Moldovei*, înțelegând importanța consemnării faptelor istorice (*să nu să treacă cumva cu uitarea*) și valoarea educativă a istoriei (*să le fie de învățătură; cu acele trecute vremi să pricepem cele viitoare*). Evenimentele petrecute între 1594 și 1661 reprezintă o epocă de mari frământări - *cumplete acestea vremi de acmu*, cu invazii turcești, calamități, războaie, răzmerițe. Cronicarul scrie cu mâhnire despre *săraca Țara Moldovei*, mai ales că este martorul unora dintre evenimente pe care le relatează sau scrie din mărturisirile unor contemporani. Letopisețul este mai mult decât consemnarea unor fapte istorice, prezintă drame și destine umane. Domnitorul Vasile Lupu este personajul central al letopisețului, ilustrând motivul *fortuna labilis* (*soarta schimbătoare*).
- **Ion Neculce** continuă „*Letopisețul Țării Moldovei*”, narând evenimentele la care fusese martor, de la domnia lui Dabija-Vodă (1661), până la a doua domnie a lui Constantin Mavrocordat (1775). Ca și în cazul predecesorilor săi, patriotismul și valoarea educativă reprezintă un lait-motiv: *cu cât veți îndemna a ceti acest letopisețu mai mult, cu atâta veți ști a vă feri de primejdii și veți fi mai învățați a dare răspunsuri* Figura centrală a *Letopisețului* este domnitorul Dimitrie Cantemir.

Texte suport:

1. *Letopisețul Țării Moldovei*, de Grigore Ureche – Portretul lui Ștefan cel Mare:

„Fost-au acestu Ștefan vodă om nu mare de statu, mâniaș și de grabă vărsătoriu de sânge nevinovat; de multe ori la ospete omoria fără județu. Amintrilea era om întreg la fire, neleneșu, și lucrul său îl știa a-l acoperi și unde nu gândii ai, acolo îl aflai. La lucruri de războaie meșter, unde era nevoie însuși se vârâia, ca văzându-l al săi, să nu să îndărăteaze și pentru aceia raru

războiu de nu biruia. Și unde-l biruia alții, nu pierdea nădejdea, că știindu-să căzut jos, să rădica deasupra biruitorilor. Mai apoi, după moartea lui și ficiorul său, Bogdan vodă, urma lui luasă, de lucruri vitejești, cum se tâmplă din pom bun, roadă buna iese.

Iară pre Ștefan vodă l-au îngropat țara cu multă jale și plângere în mănăstire la Putna, care era zidită de dânsul. Atâta jale era, de plângea toți ca după un părinte al său, că cunoștia toți că s-au scăpatu de mult bine și de multă apăratură. Ce după moartea lui, până astăzi îi zicu sveti (sfântul) Ștefan vodă, nu pentru sufletu, ce iese în mâna lui Dumnezeu, că el încă au fostu om cu păcate, ci pentru lucrurile lui cele vitejești, carile niminea din domni, nici mai nainte, nici după aceia l-au agiunsu.

Fost-au mai nainte de moartea lui Ștefan vodă într-aceiași anu iarnă grea și geroasă, câtu n-au fostu așa nici odinioară, și decii preste vară au fostu ploi grele și povoaie de ape și multă înecare de apă s-au făcut.

Au domnit Ștefan vodă 47 de ani și 2 luni și trei săptămâni și au făcut 44 de mănăstiri și însuși țitoriu preste toată țara. ”

2. *Letopisețul Țării Moldovei*, de Miron Costin- destinul lui Vasile Lupu

Miron Costin prezintă destinul excepțional al domnitorului Vasile Lupu, pe care îl urmărește în toate etapele ascensiunii și decăderii sale: boier, sfetnic al domnului, trădător de domn și unul dintre capii revoltei împotriva domnitorului Alexandru Iliăș, el însuși voievod glorios, căruia cronicarul îi recunoaște meritele: *„Fericită domnia lui Vasile Vodă, în care, de au fostu cândva acastă țară în tot binele și bivșug și plină de avuție, cu mare fericire și trăgănată până la 19 ani, dzilele aceștii domnii au fostu.”*

Ambiția și vanitatea sunt viciile care duc la schimbarea destinului domnitorului și la decăderea casei acestuia. În concepția lui Miron Costin, vanitatea stă la temelia tuturor celorlalte păcate, transformă individul și îl face de nerecunoscut: personajul istoric își pierde însușirile pozitive, iar propriile defecte îl conduc spre prăbușire. Destinul voievodului Vasile Lupu, ca și al altor domnitori evocați în cronică, ilustrează această concepție de moralist creștin, potrivit căreia soarta îi pedepsește pe cei trufași, înrobiți dorinței de putere.

„Vasilie-Vodă vădzându-se în Țara Căzăcească cădzut din domnie, despărțit și de doamna sa și de cuconi și de avere (caută la ce aduce roata lumiimare case, că ce poate fi mai greu decât acestea; dzicu că nice moartea) și nicio nădejde nu i-au mai rămas în prieteșugul căzacylor, singur s-au tras cu hanul, la Crâm să meargă. Și acoloa sedzându (...) cîteva luni, apoi de acoloa l-au trimis hanul la Țarigrad, la împărăție, pre porunca împărătească.”

TEME FUNDAMENTALE ALE LETOPISEȚELOR

1. Valoarea educativă, moralizatoare a istoriei; importanța consemnării faptelor istorice;
2. Responsabilitatea consemnării adevărului istoric;
3. Originea latină, comună, a limbii și a poporului român; teza continuității.
4. Prezentarea unor personalități ale istoriei, domnitorii Ștefan cel Mare (în cronica lui Grigore Ureche), Vasile Lupu (în cronica scrisă de Miron Costin) și Dimitrie Cantemir (în cronica scrisă de Ion Neculce);

CONCLUZII:

- Formarea conștiinței istorice a românilor începe să se contureze odată cu primele scrieri istorice, prin consemnarea evenimentelor prezente și trecute din istoria Țărilor Române.
- Scrierile despre identitatea istorică sunt inițiate de domnitori și încredințate slujitorilor din cancelaria domnească, călugări sau boieri.
- Cronicile în limba slavonă și cele în limba română sunt, în Evul Mediu, principala contribuție la formarea conștiinței istorice.

Surse de documentare :

- <https://humanitas.ro/humanitas/colectii/biblioteca-virtuala>
- <http://www.bibnat.ro/>
- <https://mnlr.ro/muzeul-digital/>
- *Manualul de Limba și literatura română* pentru clasa a XI-a, Ed. Humanitas Educațional, 2008, pag. 54 – 57;
- *Manualul de Limba și literatura română* pentru clasa a XI-a, Ed. Art, 2006, pag. 62 – 68;
- Boia, Lucian, *Istorie și mit în conștiința românească*, 1997;
- Călinescu, George, *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, capitolele *Cronicari moldoveni și Cronicari munteni*;

- Mazilu, Dan Horia – *Cronicari moldoveni. Grigore Ureche, Miron Costin, Ion Neculce*. Antologie, introducere, comentarii, dosare critice, 1997;
- Manolescu, Nicolae, *Istoria critică a literaturii române*, vol. I, 1990;

Raporturile lui Nichifor Crainic cu mari personalități interbelice: Eugen Lovinescu și Lucian Blaga

Autor: prof. Zăhărăchescu Daniela

Colegiul Național „Ienăchiță Văcărescu”, Târgoviște

După încheierea primului război mondial s-au produs multe schimbări sociale puternice, România cunoscând și ea o epocă nouă, în care elementul dominant îl constituie împlinirea idealului unității naționale. Prin întregirea țării, sporește forța creatoare și se accentuează tendința de depășire a spiritului oarecum provincial pentru a se ajunge la o integrare mai rapidă în ritmul european de modernizare. În acest context s-au produs modificări și în viața literară. Mai întâi activitatea scriitoricească a fost întreruptă timp de câțiva ani și acest fapt a implicat stagnarea tipăririi de cărți și încetarea apariției revistelor (*Sămănătorul* își încetese activitatea încă din 1910). Apoi, scriitorii, care se afirmaseră în perioada antebelică, pieriseră: Șt. O. Iosif, în 1913, George Coșbuc, în 1918, Al. Vlahuță, în 1919, Al. Macedonski, în 1920; cei care trăiau se implicaseră în politică, depărtându-se de literatură; este cazul lui Nicolae Iorga, Octavian Goga, Constantin Stere. Atmosfera conferită de război este astfel prezentată de Ov. S. Crohmălniceanuⁱ: *Lumea (...) se prăbușise ca un castel din cărți de joc la primele bubuituri ale tunului. Totul se vădise a fi fost inconsistent, precar, iluzoriu. Optimismului frivol îi lua brusc locul un sentiment catastrofic.* Mircea Vulcănescuⁱⁱ surprinde această lume scriitoricească sub titulatura de „generația socială”: *Această generație stă mai ales sub influența gândirii rusești. Și, cu toate că cuprinde curenți divergente, cum sunt: sămănătorismul d-lor Iorga și A. C. Cuza, de o parte, cu caracter naționalist, și poporanismul d-lui Stere, pe de altă parte, cu caracter socialist, aceste curenți au totuși caractere comune, care ne arată că avem de-a face cu aceeași generație.* După război alți scriitori încep să aibă un cuvânt hotărâtor în mișcarea literară, puțin sau deloc cunoscuți: Eugen Lovinescu, F. Aderca, Cezer Petrescu, Nichifor Crainic, Lucian Blaga, T. Arghezi, Ion Pillat, Adrian Maniu, Tudor Vianu, Ion Barbu, Mihai Ralea, G. Călinescu, Ion Vinea, Nae Ionescu. Aceștia și alții vor întemeia publicații și vor organiza grupări, susținând prin intermediul acestora polemici răsunătoare în vreme. Aceasta este o generație cu titlaturi multiple date de către același Mircea Vulcănescu: „generația de foc”, după faptul istoric principal la care au luat parte – războiul, „generația

Unirii”, după misiunea ei, „generația sacrificată”, după situația ei în succesiunea generațiilor sau „generația *Gândirii*”, după organul principal de manifestare al „supraviețuitorilor” ei, Nae Ionescu, Goga, Blaga, Crainic, Șeicaru, Cezar Petrescu, Bucuța, Tudor Vianu, Victor Ion Popa, Ion Marin Sadoveanu, Ralea, Camil Petrescu etc. Trăsăturile dominante ale acestei generații, definite de către Nae Ionescu sunt enumerate de Mircea Vulcănescuⁱⁱⁱ în termenii: „realism, autohtonism, ortodoxie, monarhism”, caractere care sunt *cu mult prea precise pentru o generație caracterizată mai ales prin cele dintâi adaptări decente ale stilului occidental la viața românească și prin cele dintâi încercări de exprimare universală a sufletului românesc, mai curând decât printr-o ideologie comună.*

După întreruperea provocată de război, ziarele cu pagină literară și revistele literare sunt într-o continuă creștere numerică, printre care se numără: *Universul literar, Sburătorul, Ideea europeană, Viața românească, Gândirea, Contimporanul, Bilete de papagal, Cuvântul liber, Revista Fundațiilor* ș. a. Disputele de natură literară care se poartă acum sunt legate de modernism și tradiționalism. Mircea Vulcănescu^{iv} merge și mai departe cu stratificarea intelectualității interbelice, aducând în prim plan „generația tânără” formată prin contribuția lui Vasile Pârvan și Nae Ionescu. Primul a dezvoltat tinerilor „gândul universalității și al vecinicii”, dar i-a conștientizat și de „prezența neconținută a morții în starea omului”. Nae Ionescu le-a dat un alt imbold, *dorința de concret, de autenticitate organică, de încercare directă, de îndrăzneală, dorința de a nu se lăsa furați de vorbe.*

În ceea ce privește atitudinea modernistă susținută de revista *Sburătorul* (1919-1922 și 1926-1927) și cenaclul cu același nume (1919-1947), prin mentorul **Eugen Lovinescu**, Nichifor Crainic s-a plasat întotdeauna la polul opus. Ideea sincroniei, a „spiritului veacului” și a imitației a fost destul de răsunător respinsă de Crainic, creându-se cunoscuta polemică dintre moderniști și tradiționaliști, care s-a redus uneori la divergențele între directorii celor două reviste, *Sburătorul* și *Gândirea*, între E. Lovinescu și Nichifor Crainic. Mircea A. Diaconu^v nota în acest sens: *Modernismul și tradiționalismul, direcția europeanizantă și cea autohtonizantă, și-au împărțit timp de două decenii victoriile, nelăsând în stare de neutralitate aproape nimic din viața intelectuală a țării.* Același critic literar vede prin manifestarea celor două atitudini, sincronism și autohtonism, liberalism conservatorism căutările culturii *de a se fixa într-un fragil echilibru, unul al asumării propriei identități.*

În cartea memorialistică **Zile albe, zile negre** Nichifor Crainic^{vi} se destăinuie în privința relației sale mentorul *Sburătorului*: *Cu Eugen Lovinescu n-am putut lega prietenie. L-am cunoscut după întoarcerea din Moldova (...). Stilul lui îmi plăcea, dar omul, care voia să fie*

critic literar, posedă o judecată nedecisă și flască, fără putere definitorie. Crainic mărturisește că la întemeierea *Sburătorului* Lovinescu i-ar fi pus numele pe copertă printre colaboratori, dar a fost nevoit să refuze „într-o formă foarte convenabilă”, deoarece Lovinescu „era foarte delicat în relațiile personale”. Acesta este un ton amabil utilizat de către Crainic, la o vârstă considerabilă, în împrejurările prierbiegiei sale și într-un timp când Lovinescu nu mai trăia, dar șicanările acestea au existat aproape pe tot parcursul existenței revistei *Gândirea*.

Un caz particular în tot contextul interbelic este situarea lui **Lucian Blaga** când în tabăra tradiționalistă, când în cea modernistă. E. Lovinescu^{vii} îl plasează în **Istoria literaturii române contemporane**, printre moderniști, descoperindu-i o „contribuție modernistă a Ardealului” (ediția din 1926), apoi printre tradiționaliști (ediția din 1937), Const. Ciopraga^{viii} îl plasează datorită „colaborării consecvente la *Gândirea* cu versuri și studii filosofice”, colaborare care „furniza argumente pentru o clasificare contrarie, printre tradiționaliști”. G. Călinescu^{ix} îl situează printre ortodoxiști, alături de Vasile Voiculescu și Nichifor Crainic. Această atitudine a criticii literare o explică Mircea A. Diaconu^x: *Ajuns la rădăcinile lirismului, pe care le descoperă în identitatea dintre ființă și cosmos, Blaga abolește disocierile convenționale modernism-tradiționalism, el situându-se în prezentul perpetuu al poeziei, în condiția ei ca facere.*

Relațiile dintre cele două personalități, Nichifor Crainic și Lucian Blaga se pot sintetiza în ideologii, dogme, filosofii și atitudini diferite și prietenia celor doi. Au existat momente de tensiune și neînțelegeri, dar au existat și multe clipe de profundă comuniune și prietenie. Simpatiile au fost reciproce. Prietenia puternică dintre cele două personalități a fost legată de simțăminte adânci, ea fiind mărturisită de cei doi. În memoriile sale, **Zile albe, zile negre**, Crainic rememorează găzduirea de către sine a lui Blaga, când venea din Ardeal în București și întâlnirile de „aproape fiecare seară”, „fixând dinainte restaurantul sau localul de noapte”. În asemenea împrejurări, la propunerea lui Blaga, care își pregătea doctoratul la Viena, Crainic însoțit de prietenul său, Alexandru Busuioceanu pleacă în capitala Austriei pentru aprofundarea studiilor teologice. Îl recunoaște pe Blaga ca mentor pe meleaguri străine: *nu pot uita că Lucian Blaga m-a introdus în biblioteca Universității și prin anticării, unde aveam să descopăr cărți determinante în evoluția mea intelectuală și în cariera mea.* Pe de altă parte și Lucian Blaga^{xi} mărturisește că l-a cunoscut pe Crainic în casa lui Vlahuță în mai 1919 și a legat „cea mai rodnică prietenie a vieții sale”, *o prietenie care a înflorit necurmat, o prietenie care n-a cunoscut decât ascensiuni și care a fost fecundă chiar și atunci când isca deosebiri de vedere în materie literară și filosofică.* Complementaritatea lor este și ea subliniată de Blaga: *Eu*

insuportabil de mut, el de-o exuberanță copleșitoare. El cu o seamă de ani mai în vârstă, dar cu ani decisivi. El cu o pregătire teologică și cu un mic trecut sămănătorist, pe care încerca să-l depășească, eu cu o pregătire filosofică și cu un mic trecut, pe care nu știu cum să îl numesc, dar de care și eu încercam să mă scutur.

Este cert că Nichifor Crainic a îngăduit în paginile revistei literare pe care a condus-o apariția unor opere care au intrat în contradicție cu programul teoretic. Și Lucian Blaga^{xii} expune această dualitate a scriitorilor de la *Gândirea*: *Unii dintre poeți s-au menținut cu strictețe în ogașele dogmatice ale ortodoxiei creștine, alții și-au îngăduit, sub privirea uneori muștrătoare a directorului, o anume libertate creatoare față de motivele creștine, convertindu-le în mituri și viziuni inedite, urmând, poate fără a ști, îndemnurile spre eresuri ale imaginației și gândirii poporului.* Este clar că Blaga se revendică a aparține celei de-a doua categorii de scriitori. Distanțarea celor doi se produce ca urmare a eseurilor care aveau să fie incluse în *Trilogia valorilor*, unde Blaga trece dincolo de îngăduințele teologice. Ruptura definitivă a lui Blaga de cercul gândirist s-a produs numai după ce acesta a reușit să înființeze propriul organ de presă în care să se poată exprima liber, revista *Saeculum*, la Sibiu, în 1942. Deci, *Gândirea* a fost pentru Blaga rampă de lansare pentru afirmarea personalității sale. Încercând să realizăm un silogism și mergând pe echivalența dintre revistă și mentor, dintre *Gândirea* și Nichifor Crainic, se poate afirma, fără rezerve, că Lucian Blaga a fost luat sub „pulpana hainei” lui Crainic, lansat și cunoscut prin intermediul acestuia.

Nu ne-am propus să epuizăm relațiile pe care Nichifor Crainic le-a avut cu personalitățile timpului său, ci doar, prin trasarea celor două figuri de intelectuali, cu care acesta a avut legături ori de prietenie, ori numai de colaborare în reviste și ziare, dar mai ales în *Gândirea*, să evidențiem perceperea personalității lui Nichifor Crainic, din unghiuri diferite. Cum ne așteptam, tușele în care este trasată această personalitate sunt uneori voit îngroșate, alteori lumina judecății obiective face ca profilul său să fie perceput ca îndrumător sau punct de lansare a marilor talente ale timpului prin intermediul revistei *Gândirea*.

NOTE BIBLIOGRAFICE

ⁱ Ovid S. Crohmălniceanu, *Literatura română între cele două războaie mondiale*, vol. I. București: Editura Minerva, 1972, p. 13

ⁱⁱ Mircea Vulcănescu, *Tânără generație. Crize vechi în haine noi. Cine sunt și ce vor tinerii români?* București: Editura Compania, 2004, p. 64

ⁱⁱⁱ ibidem, p. 65

^{iv} ibidem, p. 69

^v Mircea A. Diaconu, *Poezia de la Gândirea*. București: Editura Didactică și pedagogică, 1997, p. 6

^{vi} Nichifor Crainic, *Zile albe, zile negre. Memorii (I)*. București: Casa Editorială Gândirea, 1991, p. 149

^{vii} E. Lovinescu, *Istoria literaturii române contemporane*. București: Editura Minerva, 1981, p.271

- viii Const. Ciopraga, *Personalitatea literaturii române. O încercare de sinteză*. Iași: Editura Junimea, 1973, p.318
- ix G.Călinescu, *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*. București: Editura Minerva, 1982, p. 876
- x Mircea A. Diaconu, *Poezia de la Gândirea*. București: Editura Didactică și pedagogică, 1997, p. 63
- xi Lucian Blaga, *Începutul și cadrul unei prietenii*. În: *Gândirea*, nr.4, aprilie, 1940, p. 224
- xii Lucian Blaga, *Nichifor Crainic*. În: *Gândirea*, nr.6, iunie, 1941, p. 278

ISSN 2559 - 5849
ISSN-L 1583 - 249X